

REPUBLIKA SRPSKA
**Agencija za osiguranje Republike Srpske
Banja Luka**
Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba;
www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
**The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka**
St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba;
www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

I Z V J E Š T A J

**o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj
za period od 01.01.2022. do 30.06.2022. godine**

Broj: UO – 25/22

Datum: 19.09.2022. godine

Banja Luka, septembar 2022. godine

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	4
1. STRUKTURA SEKTORA	6
2. OSIGURANJE	7
2.1. Tržište osiguranja	7
2.1.1. Učesnici na tržištu osiguranja	7
2.1.1.1. <i>Društva za osiguranje</i>	7
2.1.1.2. <i>Zastupnici i brokera u osiguranju</i>	8
2.1.1.3. <i>Zaštitni fond Republike Srpske</i>	9
2.1.1.4. <i>Ovlašćeni aktuari</i>	10
2.1.2. <i>Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske</i>	10
2.1.3. <i>Tržišna struktura i koncentracija</i>	11
2.1.4. <i>Obračunata premija po društvima za osiguranje</i>	12
2.1.4.1. <i>Obračunata premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj</i> ..	12
2.1.4.2. <i>Obračunata premija filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH</i>	16
2.1.5. <i>Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju</i>	17
2.1.5.1. <i>Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj</i>	17
2.1.5.2. <i>Premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju</i>	19
2.2. Bilansna struktura	20
2.2.1. <i>Bilans stanja</i>	21
2.2.2. <i>Bilans uspjeha</i>	25
2.3. Finansijski i tehnički pokazatelji	27
2.3.1. <i>Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive</i>	27
2.3.1.1. <i>Ukupno obračunate tehničke rezerve</i>	27
2.3.1.2. <i>Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja</i>	28
2.3.1.3. <i>Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja</i>	30
2.3.2. <i>Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranje</i>	32
2.3.3. <i>Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio</i>	34
2.3.4. <i>Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava</i>	35
2.3.5. <i>Ostali pokazatelji poslovanja</i>	35
3. DOBROVOLJNO PENZIJSKO OSIGURANJE	36
3.1. <i>Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom</i>	36
3.2. <i>Dobrovoljni penzijski fond</i>	38
 Tabele	
Tabela 1: <i>Društva za osiguranje iz Republike Srpske</i>	7
Tabela 2: <i>Vlasnička struktura u društvima za osiguranje iz RS</i>	8
Tabela 3: <i>Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje</i>	8
Tabela 4: <i>Zahtjevi za naknadu štete trećim oštećenim licima prema Zaštitnom fondu</i>	10
Tabela 5: <i>Premija osiguranja obračunata na tržištu Republike Srpske</i>	10
Tabela 6: <i>Obračunata premija na tržištu osiguranja u RS, prema vrstama osiguranja</i>	11
Tabela 7: <i>Učešće društava za osiguranje iz RS i filijala iz FBiH na tržištu Republike Srpske</i>	11
Tabela 8: <i>Učešće društava iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske prema peer grupama</i>	12

Tabela 9: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje iz RS	13
Tabela 10: Obračunata premija društava za osiguranje iz RS u FBiH	14
Tabela 11: Ukupno obračunata premija prema vrstama osiguranja	15
Tabela 12: Obračunata premija po filijalama društava iz FBiH	17
Tabela 13: Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske	18
Tabela 14: Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske, po vrstama osiguranja.....	18
Tabela 15: Premija društava za osiguranje obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, po vrstama osiguranja.....	19
Tabela 16: Aktiva- ukupno za sva društva za osiguranje iz RS	21
Tabela 17: Pasiva - ukupno za sva društva za osiguranje	23
Tabela 18: Bilans uspjeha - ukupno za sva društva za osiguranje iz RS	25
Tabela 19: Iznos isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja	32
Tabela 20:Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja	33
Tabela 21: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja u vrsti: osiguranje od odgovornosti za motorna vozila na dan 30.06.2022. godine.....	33
Tabela 22: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio neživotnih osiguranja.....	34
Tabela 23: Pokazatelji rentabilnosti.....	35
Tabela 24: Ostali pokazatelji poslovanja društava za osiguranje	35
Tabela 25: Bilans stanja društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom.....	36
Tabela 26: Bilans uspjeha društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom.....	38
Tabela 27: Bilans stanja dobrovoljnog penzijskog fonda.....	39
Tabela 28: Bilans uspjeha dobrovoljnog penzijskog fonda	40

Grafikoni

Grafikon 1: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje iz RS (u KM)	14
Grafikon 2: Obračunata premija životnih i neživotnih osiguranja	16
Grafikon 3: Obračunata premija prema vrstama osiguranja	16
Grafikon 4: Struktura poslovne aktive društava za osiguranje iz RS.....	22
Grafikon 5: Struktura poslovne pasive društava za osiguranje	24
Grafikon 6: Ukupno obračunate tehničke rezerve svih društava za osiguranje iz RS.....	28
Grafikon 7: Ukupno obračunate tehničke rezerve društava za neživotna osiguranje.....	28
Grafikon 8: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima za osiguranje iz RS	29
Grafikon 9: Struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.....	30
Grafikon 10: Ukupno obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja	31
Grafikon 11: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja po društvima za osiguranje iz RS.....	31
Grafikon 12: Struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja.....	32

UVODNA RIJEČ

Izveštaj o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj, za period 01.01. do 30.06.2022. godine, sadrži informacije o stanju u osiguranju i dobrovoljnom penzijskom osiguranju, a pripremljen je na osnovu finansijskih, aktuarskih i drugih izvještaja, koje učesnici na tržištu osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, u skladu sa propisima, dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske.

U prvom polugodištu 2022. godine, na tržištu osiguranja Republike Srpske poslovalo je 14 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i 10 filijala društava za osiguranje čije je sjedište u FBiH, koja su obračunala premiju u ukupnom iznosu od 136,8 miliona KM ili za 8,6% više, u odnosu na isti period prethodne godine. Obračunata premija filijala društava za osiguranje iz FBiH veća je za 11,3%, dok je obračunata premija društava za osiguranje iz Republike Srpske veća za 7,7%, pri čemu je evidentan veći rast obračunate premije filijala društava za osiguranje iz FBiH i u neživotnim i u životnim osiguranjima. U strukturi ukupne premije, obračunate na tržištu Republike Srpske, premija osiguranja od odgovornosti za motorna vozila učestvovala je sa 52,9%, premija životnog osiguranja sa 19,6%, dok je zajedničko učešće premije ostalih vrsta neživotnih osiguranja bilo 27,5%. Herfindahl Hirschman–ov indeks i činjenica da ni jedno društvo nije ostvarilo učešće u ukupnoj premiji preko 15%, a da 17 društava za osiguranje ima pojedinačno učešće manje od 5% ukazuju da na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj postoji prilično jaka konkurencija. Povećana konkurencija na tržištu osiguranja, posmatrana kroz broj društava za osiguranje, uz dominantno učešće premije osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, može ugroziti stabilnost sektora osiguranja.

U vezi poslovanja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, a koje uključuje i poslovanje u FBiH, treba istaći da je ukupno obračunata premija iznosila 132,4 miliona KM, odnosno da je bila za 9,8% veća, u odnosu na prvo polugodište 2021. godine. Ukupna bilansna suma je povećana za 7,2%, a ukupno obračunate tehničke rezerve za 10,3%. U strukturi ukupnih ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, najznačajnije učešće imale su hartije od vrijednosti, oročeni depoziti i nekretnine sa ukupnim učešćem od 69,7%. Ulaganja u hartije od vrijednosti učestvuju sa 96,0% u strukturi ukupnih ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja, u okviru kojih dominantno učešće imaju obveznice Republike Srpske. Ukupan neto rezultat perioda bio je dobitak u iznosu od 13,8 miliona KM, koji je rezultirao stopom povrata na kapital od 8,4%. Iako je vrijednost kombinovanog racia bila iznad 100, poslovni rezultat je bio pozitivan, jer je povećanje racia šteta vezano za povećanja rezervi za štete koje-padaju na teret reosiguravača. Stopa rasta troškova sprovođenja osiguranja je bila neznatno veća u odnosu na rast premije osiguranja, te stoga nije mogla imati značajniji uticaj na finansijski potencijal društava za ispunjavanje ugovora o osiguranju. Ukupno isplaćeni odštetni zahtjevi i naknade u neživotnim osiguranjima društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj iznosile su 42,2 miliona KM, što je više za 22,1%, u odnosu na isti period prethodne godine. Isplaćene naknade korisnicima životnog osiguranja povećane su, shodno sazrijevanju portfelja, za 47,9%, i iznosile su 8,4 miliona KM. Treba istaći, da se porast iznosa troškova sprovođenja osiguranja i porast rashoda naknada po osnovu odštetnih zahtjeva može povezati i sa inflatornim uticajem. Koeficijent opšte likvidnosti i dalje je znatno veći od 1, što odražava sposobnost izmirenja obaveza u rokovima dospijeca.

Djelatnost dobrovoljnog penzijskog osiguranja, obavljalo je jedno društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom. Ukupan broj aktivnih članova dobrovoljnog penzijskog fonda je bio 35.445 ili za 6,4% više u odnosu na stanje na 31.12.2021. godine. Putem penzijskih planova javnih preduzeća i javnih institucija dobrovoljnom penzijskom fondu je pristupilo 95,2% ukupno aktivnih članova fonda. Neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda je iznosila 21,7 miliona KM ili za 24,3% više u odnosu na dan 31.12.2021. godine.

v.d. direktora,

Draženka Janjanin

1. STRUKTURA SEKTORA

U ovom izvještaju, sektor osiguranja obuhvata djelatnost osiguranja (u daljem tekstu: osiguranje) i djelatnost organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima (u daljem tekstu: dobrovoljno penzijsko osiguranje).

Prema Zakonu o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19) djelatnost osiguranja je djelatnost zaključivanja i izvršavanja ugovora o osiguranju i reosiguranju, te djelatnost posrednika i zastupnika u osiguranju. Pored toga, ovim zakonom je regulisano osnivanje, poslovanje, nadzor i prestanak rada društava za osiguranje i filijala društava za osiguranje iz FBiH, te je osnovana Agencija za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija). Društva za osiguranje mogu obavljati osiguranje, kao isključivu djelatnost. Takođe, zakonski okvir osiguranja čine i:

- Zakon o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17), kojim su uređena pravila za obavljanje zastupanja i posredovanja u osiguranju i reosiguranju, uslovi za izdavanje i prestanak važenja ovlašćenja i dozvola u ovom segmentu, te nadzor nad obavljanjem zastupanja i posredovanja u osiguranju i reosiguranju i
- Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15 i 78/20), kojim su propisane vrste obaveznih osiguranja u saobraćaju, te pravila njihovog obavljanja.

Prema Zakonu o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/09 i 107/19), društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima obavljaju djelatnost organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima i drugim penzijskim fondovima osnovanim u skladu sa posebnim zakonima. Takođe, ovim zakonom je regulisano organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, osnivanje, djelatnost i poslovanje društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, poslovi i obaveze kastodi banke, nadležnost Agencije u regulisanju i vršenju nadzora nad društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, organizovanje penzijskih planova i druga pitanja od značaja za funkcionisanje dobrovoljnih penzijskih fondova.

Obavljanje osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja regulisano je i podzakonskim aktima koje donosi Agencija.

Zakoni i podzakonski akti kojim je uređen sektor osiguranja, dostupni su i na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba).

2. OSIGURANJE

2.1. Tržište osiguranja

2.1.1. Učesnici na tržištu osiguranja

Učesnici na tržištu osiguranja, pod nadzorom Agencije, su: društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, filijale društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH, zastupnici i brokери u osiguranju, te Zaštitni fond Republike Srpske i ovlašćeni aktuari.

2.1.1.1. Društva za osiguranje

Na tržištu osiguranja Republike Srpske, u prvoj polovini 2022. godine, poslovalo je 14 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, koja su prema djelatnosti osiguranja, sjedištu i stanju većinskog vlasništva, na dan 30.06.2022. godine, predstavljena u narednoj tabeli.

Tabela 1: Društva za osiguranje iz Republike Srpske

R.B.	Naziv društva za osiguranje	Sjedište	Većinsko vlasništvo
NEŽIVOTNA OSIGURANJA			
1.	D.D. Brčko gas osiguranje	Brčko	domaće
2.	Drina osiguranje a.d.	Milići	domaće
3.	Dunav osiguranje a.d.	Banja Luka	strano
4.	Euros osiguranje a.d.	Banja Luka	domaće
5.	Krajina osiguranje a.d.	Banja Luka	domaće
6.	Mikrofin osiguranje a.d.	Banja Luka	domaće
7.	Nešković osiguranje a.d.	Bijeljina	domaće
8.	Osiguranje Aura a.d.	Banja Luka	domaće
9.	Osiguranje Garant d.d.	Brčko	domaće
10.	Premium osiguranje a.d.	Banja Luka	domaće
11.	SAS-SuperP OSIGURANJE a.d.	Bijeljina	domaće
12.	Triglav osiguranje a.d.	Banja Luka	strano
ŽIVOTNA I NEŽIVOTNA OSIGURANJA (KOMPOZITNA DRUŠTVA)			
13.	Grawe osiguranje a.d.	Banja Luka	strano
14.	Wiener osiguranje a.d.	Banja Luka	strano

Izvor: Centralni registar HOV

Od 14 društava za osiguranje, koja imaju sjedište u Republici Srpskoj, 12 je registrovano za obavljanje djelatnosti neživotnih osiguranja, a 2 društva za osiguranje za obavljanje djelatnosti neživotnih i životnih osiguranja (kompozitna društva za osiguranje), pri čemu je 8 društava za osiguranje poslovalo putem filijale u FBiH.

U prvoj polovini 2022. godine, na tržištu osiguranja Republike Srpske, poslovalo je i 10 filijala društava za osiguranje iz FBiH.

Struktura vlasništva

Prema strukturi vlasništva, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, 10 društava za osiguranje je bilo u većinskom domaćem vlasništvu, dok su 4 društva za osiguranje bila u većinskom stranom vlasništvu.

Tabela 2: Vlasnička struktura u društvima za osiguranje iz RS

R.B.	Vlasništvo	Broj društava za osiguranje	Učešće u ukupnom kapitalu	Učešće u ukupnoj aktivi	Učešće u fakturisanjoj premiji
1.	Većinsko domaće vlasništvo	10	62,4%	41,2%	55,9%
2.	Većinsko strano vlasništvo	4	37,6%	58,8%	44,1%
	UKUPNO	14	100,0%	100,0%	100,0%

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS i Centralni registar HOV

Društva sa većinskim stranim kapitalom su učestvovala u ukupnom kapitalu sa 37,6%. Na društva za osiguranje sa većinskim stranim kapitalom odnosi se 58,8% ukupne aktive i 44,1% obračunate premije.

Prema Izveštaju Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka - knjizi akcionara, državni kapital je evidentiran u Krajina osiguranju a.d. Banja Luka sa učešćem 23,0%.

Ljudski resursi

Na dan 30.06.2022. godine, u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj bilo je zaposleno 1.547 radnika. Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje

KVALIFIKACIJA	Stanje na dan 30.06.2021.		Stanje na dan 31.12.2021.		Stanje na dan 30.06.2022.		INDEKS 2022/21
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	
NK	5	0,3	5	0,3	6	0,4	120,0
KV	61	3,8	62	3,9	57	3,6	91,9
SSS	820	51,7	815	51,9	804	52,0	98,7
VKV	2	0,1	2	0,1	4	0,3	200,0
VŠS	69	4,4	67	4,3	63	4,1	94,0
VSS	595	37,5	590	37,6	580	37,5	98,3
MR	33	2,1	29	1,8	31	2,0	106,9
DR	2	0,1	2	0,1	2	0,1	100,0
U K U P N O	1.587	100,0	1.572	100	1.547	100,0	98,4

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Pored toga, u filijalama društava za osiguranje iz FBiH, na dan 30.06.2022. godine, bilo je zaposleno 298 lica, a u Zaštitnom fondu Republike Srpske 7 lica, što zajedno sa zaposlenima u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj čini 1.852 zaposlena lica. Na tržištu osiguranja Republike Srpske rade i zastupnici i brokери u osiguranju (fizička lica), te ovlašćeni aktuari, a što je navedeno u nastavku ovog poglavlja.

2.1.1.2. Zastupnici i brokери u osiguranju

Zaključno sa 30.06.2022. godine, u Registar zastupnika i brokera u osiguranju kod Agencije bilo je upisano:

- 587 zastupnika u osiguranju – fizička lica, od čega ih je 55 registrovalo preduzetničke radnje,

- 18 društava za zastupanje u osiguranju sa sjedištem u Republici Srpskoj (uključujući Pošte Srpske, mikrokreditna društva i banke) i 4 filijale društava za zastupanje iz FBiH,
- 19 brokera u osiguranju – fizička lica,
- 5 brokerskih društava sa sjedištem u Republici Srpskoj i 2 filijale brokerskih društava iz FBiH.

Na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba) dostupan je aktuelni izvod iz registara zastupnika i brokera u osiguranju.

Agencija je organizovala edukaciju i ispitni rok za polaganje stručnog ispita, koji je potreban za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupnika u osiguranju i brokera u osiguranju, i to jedan redovni i jedan vanredni ispitni rok. Stručni ispit su položila ukupno 94 kandidata.

2.1.1.3. Zaštitni fond Republike Srpske

Zaštitni fond Republike Srpske (u daljem tekstu: Zaštitni fond) osnovan je Zakonom o obaveznom osiguranju za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/09), kao posebno pravno lice. Nadležnost Zaštitnog fonda propisana je Zakonom o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15 i 78/20). Zaštitni fond je obavezan da izvršava obavezu naknade štete nastale na teritoriji Republike Srpske trećem oštećenom licu, ako ih prouzrokuje nepoznato vozilo (štete na licima¹) ili vozilo čiji vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju od autoodgovornosti (štete na licima i stvarima). Pored toga, Zaštitni fond je obavezan da izvršava i obavezu isplate naknade oštećenim licima u slučaju da nije zaključen ugovor o obaveznom osiguranju putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, te šteta iz osnova autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu koje nisu mogle biti nadoknađene iz stečajne ili likvidacione mase društva za osiguranje.

Sva društva za osiguranje koja u Republici Srpskoj obavljaju poslove osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, osim putnika u vazdušnom saobraćaju, obavezno su članovi Zaštitnog fonda i plaćaju doprinos Zaštitnom fondu, srazmjerno obračunatoj premiji osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja u Republici Srpskoj.

Ukupno ostvareni prihodi Zaštitnog fonda, u prvoj polovini 2022. godine, su iznosili 1.437.258 KM i bili su manji za 21,1%, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, od čega se 85,4% odnosilo na poslovne prihode, finansijske prihode 3,9% i ostale prihode 10,7%. Na smanjenje ukupnih prihoda uticalo je smanjenje poslovnih prihoda zbog smanjenja utvrđenih doprinosa društava za osiguranje za 2022. godinu, te smanjenje prihoda po osnovu regresnih potraživanja.

Ukupni rashodi su iznosili 1.074.071 KM i bili su manji za 33,5%, a činili su ih poslovni rashodi (75,2%) i rashodi po osnovu ispravke i otpisa regresnih potraživanja (24,8%). Na smanjenje ukupnih rashoda uticalo je smanjenje troškova rezervisanja za štete i smanjenje rashoda ispravke i otpisa regresnih potraživanja. Zaštitni fond je ostvario višak prihoda nad rashodima u iznosu od 363.187 KM.

U narednoj tabeli dat je pregled rješavanja i isplate zahtjeva za naknadu šteta na licima ili imovini iz nadležnosti Zaštitnog fonda.

¹ Uz izuzetak propisan članom 51. stav 2. Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju

Tabela 4: Zahtjevi za naknadu štete trećim oštećenim licima prema Zaštitnom fondu

R.B.	Odštetni zahtjevi	30.06.2021.	30.06.2022.	Indeks 2022/21
1.	Prijavljeni zahtjevi u tekućem periodu i reaktivirani	175	139	79,4
2.	Broj prenesenih iz prethodnog perioda	102	101	99,0
3.	Ukupan broj zahtjeva (1+2)	277	240	86,6
4.	Broj odbijenih zahtjeva	41	44	107,3
5.	Broj obrađenih zahtjeva bez odbijenih	121	103	85,1
6.	Broj isplaćenih zahtjeva	121	103	85,1
7.	Iznos isplaćenih zahtjeva (KM)	560.466	431.609	77,0

Izvor: Izvještaj Zaštitnog fonda

Ukupan broj odštetnih zahtjeva u prvoj polovini 2022. godine je smanjen, pa je i iznos isplaćenih odštetnih zahtjeva bio manji u odnosu na prethodnu godinu. Prosječna vrijednost isplaćenog odštetnog zahtjeva iznosila je 4.190 KM i bila je manja za 9,5%.

2.1.1.4. Ovlašćeni aktuari

U skladu sa međunarodnim standardima za funkcionisanje sektora osiguranja od posebne važnosti je obezbjeđenje adekvatnog broja profesionalno osposobljenih aktuara. Na dan 30.06.2022. godine, u Registar ovlašćenih aktuara kod Agencije bilo je upisano 39 lica. Na internet stranici Agencije dostupan je aktuelni izvod iz registara ovlašćenih aktuara.

2.1.2. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske

U narednoj tabeli dat je pregled ukupno obračunate premije na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj.

Tabela 5: Premija osiguranja obračunata na tržištu Republike Srpske

R.B.	Subjekti na tržištu Republike Srpske	Obračunata premija na tržištu Republike Srpske						Indeks 2022/21
		30.06.2020.		30.06.2021.		30.06.2022.		
		Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	
1.	DRUŠTVA ZA OSIGURANJE IZ RS	87.385.874	75,6	92.942.408	73,8	100.118.892	73,1	107,7
1.1.	Neživotna osiguranja	76.434.930	66,1	80.786.647	64,1	87.507.255	63,9	108,3
1.2.	Životna osiguranja	10.950.944	9,5	12.155.762	9,7	12.611.637	9,2	103,8
2.	FILIJALE DRUŠTAVA IZ FBIH	28.220.873	24,4	33.003.468	26,2	36.718.336	26,9	111,3
2.1.	Neživotna osiguranja	17.970.155	15,5	19.958.895	15,8	22.517.147	16,5	112,8
2.2.	Životna osiguranja	10.250.718	8,9	13.044.573	10,4	14.201.189	10,4	108,9
UKUPNO		115.606.747	100,0	125.945.877	100,0	136.837.228	100,0	108,6

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBIH

Obračunata premija na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, u periodu 01.01. do 30.06.2022. godine, iznosila je 136.837.228 KM i bila je veća, u odnosu na isti period prethodne godine, za 10.891.351 KM ili 8,6%. Obračunata premija filijala društava za osiguranje iz FBIH veća je za 11,3%, dok je obračunata premija društava za osiguranje iz Republike Srpske veća za 7,7%.

U sljedećoj tabeli je predstavljena struktura obračunate premije na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, prema vrstama osiguranja.

Tabela 6: Obračunata premija na tržištu osiguranja u RS, prema vrstama osiguranja

Vrsta osiguranja	30.06.2020.		30.06.2021.		30.06.2022.		Indeks 2022/21
	Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	
Osiguranje nezgode	6.699.470	5,8	7.069.156	5,6	8.044.207	5,9	113,8
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	9.100.241	7,8	9.902.856	7,9	11.328.120	8,3	114,4
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	4.586.169	4,0	4.892.439	3,9	5.499.429	4,0	112,4
Osiguranje ostalih šteta na imovini	5.326.511	4,6	5.492.711	4,4	6.528.690	4,8	118,9
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	64.694.221	56,0	68.710.175	54,6	72.350.422	52,9	105,3
Ostalo	3.998.473	3,5	4.678.206	3,6	6.273.534	4,5	134,1
Ukupno neživotna osiguranja	94.405.085	81,7	100.745.542	80,0	110.024.402	80,4	109,2
Životno osiguranje	21.201.662	18,3	25.200.335	20,0	26.812.826	19,6	106,4
UKUPNO	115.606.747	100,0	125.945.877	100,0	136.837.228	100,0	108,6

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Od ukupno obračunate premije na tržištu osiguranja Republike Srpske, na premiju neživotnih osiguranja odnosilo se 110.024.402 KM ili 80,4%, dok je obračunata premija životnih osiguranja iznosila 26.812.826 KM ili 19,6%. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija neživotnih osiguranja je veća za 9,2%, a premija životnih osiguranja za 6,4%.

2.1.3. Tržišna struktura i koncentracija

Učešće društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske prikazano je u narednoj tabeli.

Tabela 7: Učešće društava za osiguranje iz RS i filijala iz FBiH na tržištu Republike Srpske

R.B.	Učešće društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala iz FBiH u ukupnoj premiji na tržištu Republike Srpske			
	Društvo za osiguranje iz RS / Filijale društava iz FBiH	30.06.2020.	30.06.2021.	30.06.2022.
1.	D.D. Brčko gas osiguranje	4,8%	4,5%	4,3%
2.	Grawe osiguranje a.d.	13,2%	13,4%	12,4%
3.	Drina osiguranje a.d.	8,8%	7,9%	7,8%
4.	Euros osiguranje a.d.	3,9%	3,7%	3,3%
5.	Wiener osiguranje a.d.	7,0%	6,7%	7,0%
6.	Dunav osiguranje a.d.	7,5%	7,0%	7,1%
7.	Krajina osiguranje a.d.	2,0%	1,4%	2,1%
8.	Mikrofin osiguranje a.d.	3,3%	3,3%	3,4%
9.	Nešković osiguranje a.d.	6,5%	6,1%	5,8%
10.	Osiguranje Aura a.d.	5,9%	6,7%	6,3%
11.	Osiguranje Garant a.d.	4,6%	4,5%	4,1%
12.	Premium osiguranje a.d.	1,8%	2,5%	3,4%
13.	SAS-SuperP osiguranje a.d.	1,5%	1,3%	1,2%
14.	Triglav osiguranje a.d.	4,9%	4,8%	4,9%
15.	Asa osiguranje d.d.	3,3%	3,5%	3,7%
16.	Adriatic osiguranje d.d.	2,8%	2,7%	2,4%
17.	Camelija osiguranje d.d.	0,3%	0,3%	0,6%
18.	Croatia osiguranje d.d.	0,7%	0,8%	0,8%
19.	Euroherc osiguranje d.d.	3,4%	3,1%	3,0%
20.	SARAJEVO osiguranje d.d.	1,3%	1,5%	1,4%
21.	Vienna osiguranje d.d.	3,8%	3,5%	3,5%

R.B.	Učešće društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala iz FBiH u ukupnoj premiji na tržištu Republike Srpske			
	Društvo za osiguranje iz RS / Filijale društava iz FBiH	30.06.2020.	30.06.2021.	30.06.2022.
22.	UNIQA osiguranje d.d.	5,8%	7,2%	7,3%
23.	Triglav osiguranje d.d.	1,5%	2,2%	2,0%
24.	Central osiguranje d.d.	1,5%	1,4%	2,1%
UKUPNO		100,0%	100,0%	100,0%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

U sljedećem pregledu dat je stepen koncentracije tržišta osiguranja u Republici Srpskoj po peer grupama, iz kojeg se vidi da nije bilo promjena broja društava za osiguranje po peer grupama, te da ni jedno društvo nije ostvarilo učešće u ukupno obračunatoj premiji veće od 15%.

Tabela 8: Učešće društava iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske prema peer grupama

Učešće	Učešće društava iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske prema peer grupama					
	30.06.2020.		30.06.2021.		30.06.2022.	
	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje i filijala društava iz FBiH	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje i filijala društava iz FBiH	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje i filijala društava iz FBiH
do 5%	45,3%	17	45,0%	17	46,3%	17
5-10%	41,5%	6	41,6%	6	41,3%	6
10-15%	13,2%	1	13,4%	1	12,4%	1
preko 15%	0	0	0	0	0	0

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Herfindahl Hirschman–ov indeks predstavlja, takođe, mjeru koncentracije tržišta i izračunava se kao zbir kvadrata pojedinačnog učešća svakog društva za osiguranje u odnosu na ostvarenu premiju. Ovaj indeks uzima u obzir relativnu veličinu i raspodjelu društava na tržištu, te ukoliko je tržište monopolističko postoji i veća tržišna koncentracija, odnosno manja konkurencija. Indeks se povećava ukoliko se smanjuje broj društava učesnika na tržištu, a u isto vrijeme razlika u veličini među njima je sve veća. Ukoliko bi postojalo samo jedno društvo koje se bavi osiguranjem, indeks bi iznosio 10.000 (učesće na tržištu 100%, odnosno indeks je $100 \cdot 100 = 10.000$). U suprotnom slučaju, ukoliko bi bilo mnogo društava sa srazmjerno niskim učešćem, oko 0%, indeks bi bio blizu 0, što bi ukazivalo da na tržištu postoji savršena konkurencija. Ako je Herfindahl Hirschman-ov indeks između 1.000 i 1.800 smatra se da na tržištu postoji umjerena koncentracija. Kako je Herfindahl Hirschman-ov indeks, u prvoj polovini 2022. godine, iznosio 592 poena, može se zaključiti da je na tržištu osiguranja Republike Srpske postojala prilično jaka konkurencija.

2.1.4. Obračunata premija po društvima za osiguranje

2.1.4.1. Obračunata premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj

Ukupno obračunata premija, u periodu 01.01. do 30.06.2022. godine, društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, uključujući i premiju koju su ova društva za osiguranje ostvarila na tržištu osiguranja FBiH, iznosila je 132.370.201 KM (od čega 100.118.892 KM u Republici Srpskoj, a 32.251.309 u FBiH). U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj je veća za 11.848.647 KM ili 9,8%.

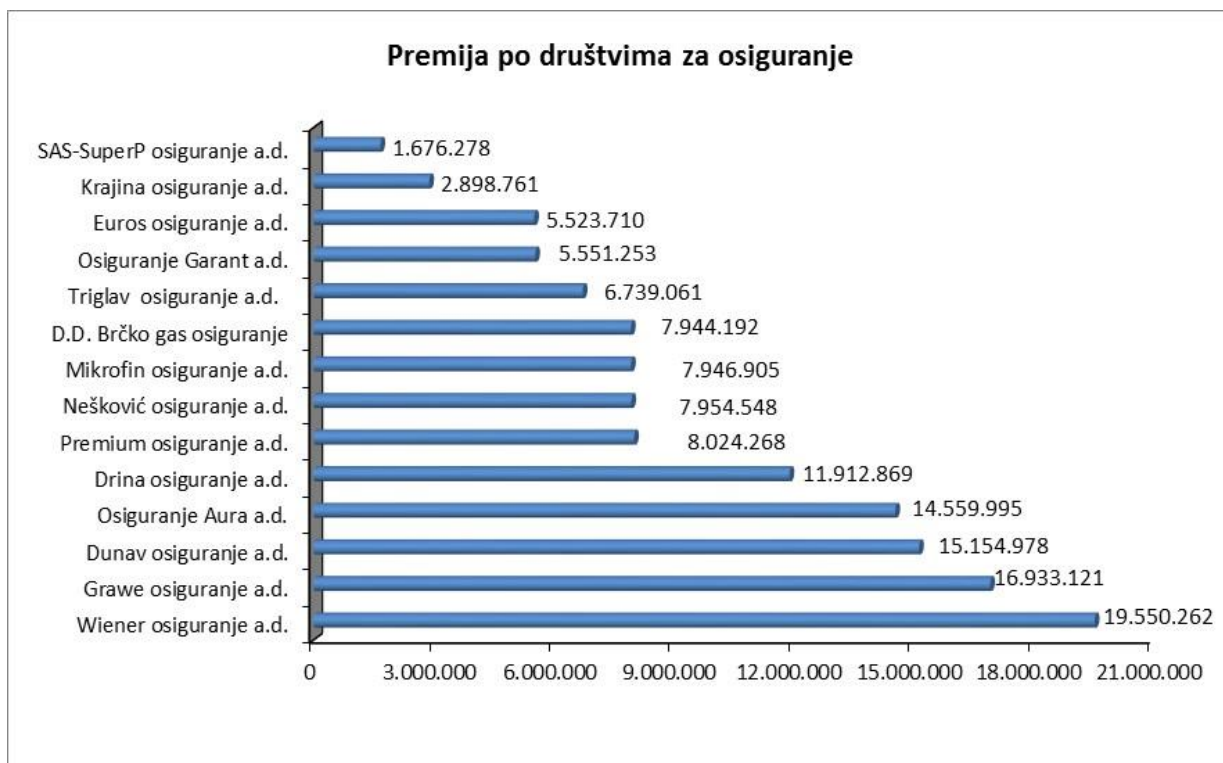
U narednoj tabeli prikazan je pregled ukupno obračunate premije po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 9: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje iz RS

R.B.	NAZIV DRUŠTVA U RS	Ukupno obračunata premija						INDEKS 2022/21
		30.06.2020.		30.06.2021.		30.06.2022.		
		Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	D.D. Brčko-gas osiguranje	8.173.759	7,4	8.049.465	6,7	7.944.192	6,0	98,7
2.	Grawe osiguranje a.d.	4.869.186	4,4	5.318.182	4,4	5.270.534	4,0	99,1
3.	Drina osiguranje a.d.	11.677.358	10,5	11.188.691	9,3	11.912.869	9,0	106,5
4.	Dunav osiguranje a.d.	11.914.304	10,7	12.927.296	10,7	15.154.978	11,4	117,2
5.	Wiener osiguranje a.d.	14.038.900	12,7	15.335.538	12,7	18.004.213	13,6	117,4
6.	Krajina osiguranje a.d.	2.283.282	2,1	1.740.907	1,4	2.898.761	2,2	166,5
7.	Mikrofin osiguranje a.d.	5.636.003	5,1	6.833.169	5,7	7.946.905	6,0	116,3
8.	Nešković osiguranje a.d.	7.476.016	6,7	7.674.162	6,4	7.954.548	6,0	103,7
9.	Osiguranje Aura a.d.	11.019.155	9,9	13.627.264	11,3	14.559.995	11,0	106,8
10.	Triglav osiguranje a.d.	5.701.203	5,1	6.084.682	5,0	6.739.061	5,1	110,8
11.	Osiguranje Garant d.d.	5.333.246	4,8	5.993.025	5,0	5.551.253	4,2	92,6
12.	Euros osiguranje a.d.	5.524.665	5,0	5.851.450	4,9	5.523.710	4,2	94,4
13.	SAS-SuperP osiguranje a.d.	1.680.340	1,5	1.662.916	1,4	1.676.278	1,3	100,8
14.	Premium osiguranje a.d.	4.013.443	3,6	5.527.304	4,6	8.024.268	6,1	145,2
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		99.340.860	89,6	107.814.051	89,5	119.161.566	90,0	110,5
ŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Grawe osiguranje a.d.	10.335.444	9,3	11.569.593	9,6	11.662.587	8,8	100,8
2.	Wiener osiguranje a.d.	1.179.898	1,1	1.137.910	0,9	1.546.048	1,2	135,9
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		11.515.342	10,4	12.707.503	10,5	13.208.635	10,0	103,9
UKUPNO		110.856.202	100,0	120.521.554	100,0	132.370.201	100,0	109,8

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Grafikon 1: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje iz RS (u KM)

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

U narednoj tabeli dat je pregled obračunate premije društava za osiguranje sa sjedištem Republici Srpskoj ostvarene u FBiH.

Tabela 10: Obračunata premija društava za osiguranje iz RS u FBiH

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	Obračunata premija						INDEKS 2022/21
		30.06.2020.		30.06.2021.		30.06.2022.		
		Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	D.D. Brčko-gas osiguranje	2.612.921	11,1	2.402.296	8,7	2.021.979	6,3	84,2
2.	Drina osiguranje a.d.	1.473.581	6,3	1.296.094	4,7	1.265.038	3,9	97,6
3.	Dunav osiguranje a.d.	3.284.039	14,0	4.108.452	14,9	5.378.107	16,7	130,9
4.	Wiener osiguranje a.d.	6.584.932	28,1	7.492.098	27,2	9.386.041	29,1	125,3
5.	Mikrofin osiguranje a.d.	1.830.520	7,8	2.657.793	9,6	3.264.414	10,1	122,8
6.	Osiguranje Aura a.d.	4.157.439	17,7	5.173.427	18,8	5.986.266	18,6	115,7
7.	Euros osiguranje a.d.	1.007.520	4,3	1.193.975	4,3	962.147	3,0	80,6
8.	Premium osiguranje a.d.	1.900.152	8,1	2.420.206	8,8	3.390.320	10,5	140,1
9.	Osiguranje Garant d.d.	54.826	0,2	283.063	1,0	-	-	-
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		22.905.930	97,6	27.027.404	98,0	31.654.310	98,1	117,1
ŽIVOTNA OSIGURANJA								
	Wiener osiguranje a.d.	564.398	2,4	551.742	2,0	596.999	1,9	108,2
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		564.398	2,4	551.742	2,0	596.999	1,9	108,2
UKUPNO		23.470.328	100,0	27.579.146	100,0	32.251.309	100,0	116,9

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala su premiju u FBiH u iznosu od 32.251.309 KM, koja je, u odnosu na prethodnu godinu, veća za 16,9% i učestvovala je u ukupnoj premiji ovih društava za osiguranje sa 24,4%. U strukturi premije dominirala je premija neživotnih osiguranja sa 98,1%.

Struktura portfelja

U sljedećoj tabeli je predstavljena struktura ukupno obračunate premije društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, prema vrstama osiguranja, s tim da se kategorija „ostalo“ odnosi na 13 vrsta neživotnih osiguranja, koje u ukupnoj premiji pojedinačno učestvuju oko jednog procenta.

Tabela 11: Ukupno obračunata premija prema vrstama osiguranja

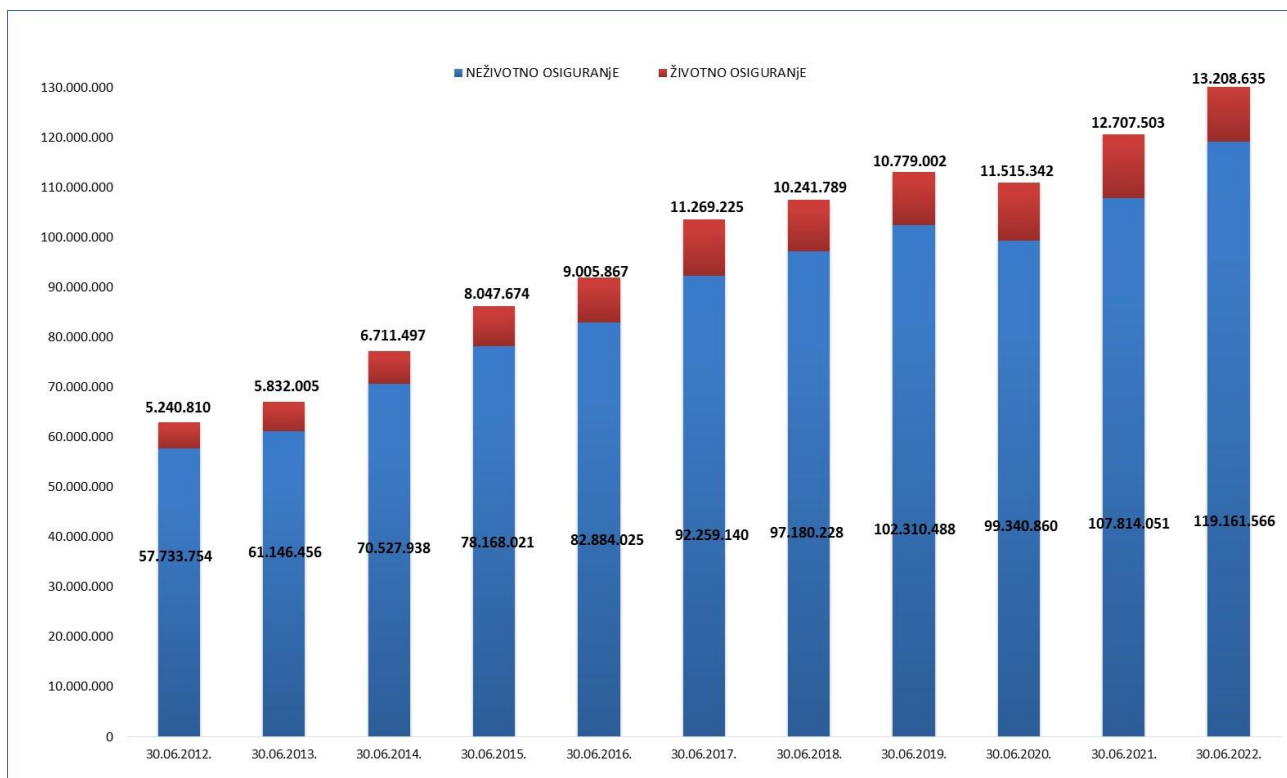
Vrsta osiguranja	Obračunata premija						Indeks 2022/21
	30.06.2020.		30.06.2021.		30.06.2022.		
	Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	
Osiguranje nezgode	6.589.422	5,9	7.158.701	5,9	8.674.824	6,6	121,2
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	7.038.880	6,3	8.134.882	6,7	9.243.158	7,0	113,6
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	4.224.659	3,8	4.314.555	3,6	4.631.214	3,5	107,3
Osiguranje ostalih šteta na imovini	7.045.997	6,4	7.432.959	6,2	9.718.932	7,3	130,8
Osiguranje od odgovornosti za m/v	70.303.393	63,4	76.025.588	63,1	80.411.611	60,7	105,8
Ostalo	4.138.509	3,7	4.747.366	3,9	6.481.827	4,9	136,5
Ukupno neživotna osiguranja	99.340.860	89,6	107.814.051	89,5	119.161.566	90,0	110,5
Životno osiguranje	11.515.342	10,4	12.707.503	10,5	13.208.635	10,0	103,9
Ukupno	110.856.202	100,0	120.521.554	100,0	132.370.201	100,0	109,8

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Od ukupno obračunate premije, na premiju neživotnih osiguranja odnosilo se 119.161.566 KM ili 90,0%, dok je premija životnih osiguranja iznosila 13.208.635 KM ili 10,0%. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija neživotnih osiguranja se povećala za 10,5%, a premija životnih osiguranja se povećala za 3,9%. U ukupno obračunatoj premiji osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, najznačajnije učešće je imala premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti sa 99,4%. Učešće premije obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, u ukupno obračunatoj premiji osiguranja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, bilo je 60,4%, odnosno u ukupno obračunatoj premiji neživotnih osiguranja 67,1%.

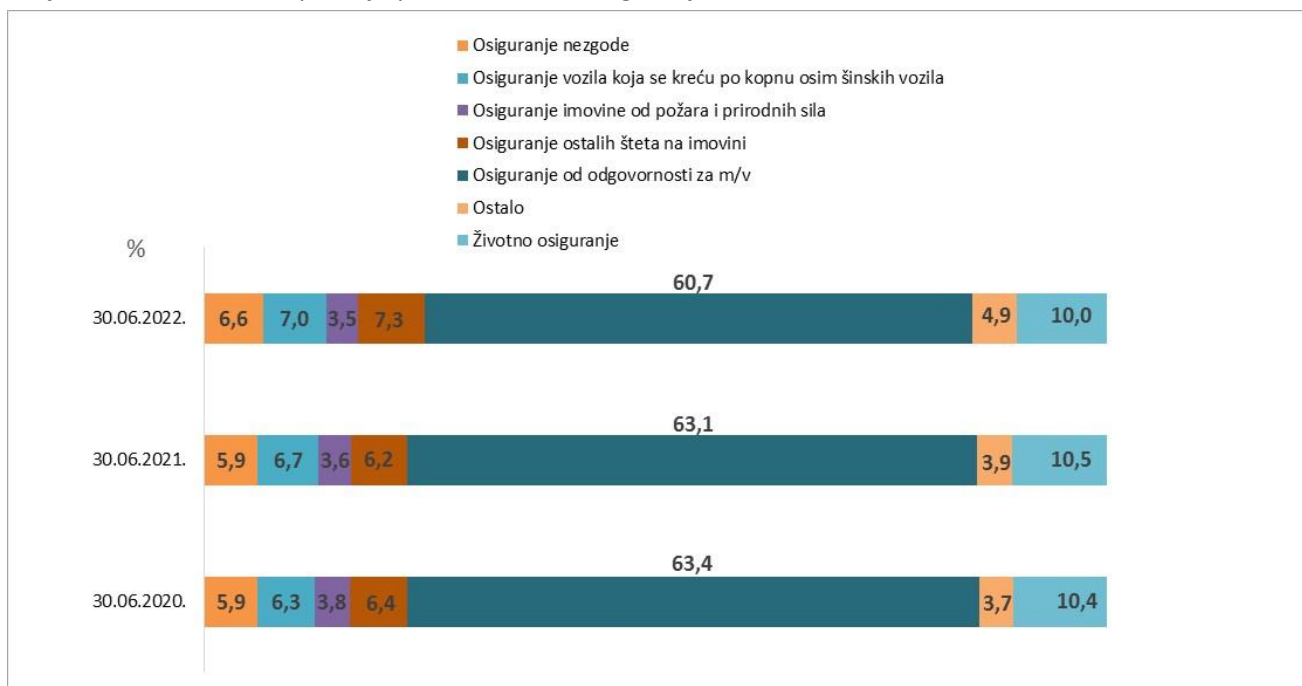
U nastavku se daju grafičke ilustracije strukture ukupno obračunate premije društava za osiguranja sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Grafikon 2: Obračunata premija životnih i neživotnih osiguranja

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Grafikon 3: Obračunata premija prema vrstama osiguranja

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

2.1.4.2. Obračunata premija filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH

U ukupno obračunatoj premiji, na tržištu osiguranja Republike Srpske, filijale društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH učestvovala su sa 26,9%, odnosno u iznosu od 36.718.336 KM.

U narednoj tabeli se daje pregled obračunate premije filijala društava sa sjedištem u FBiH, na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj.

Tabela 12: Obračunata premija po filijalama društava iz FBiH

R.B.	FILIJALE DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE IZ FBiH	Obračunata premija						Indeks 2022/21
		30.06.2020.		30.06.2021.		30.06.2022.		
		Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	Iznos (KM)	%	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Asa osiguranje d.d.	3.828.246	13,6	4.380.914	13,3	5.123.037	14,0	116,9
2.	Adriatic osiguranje d.d.	3.138.223	11,1	3.302.018	10,0	3.245.236	8,8	98,3
3.	Camelija osiguranje d.d.	342.286	1,2	438.353	1,3	756.990	2,1	172,7
4.	Croatia osiguranje d.d.	756.455	2,7	944.081	2,9	1.043.110	2,8	110,5
5.	Euroherc osiguranje d.d.	3.956.582	14,0	3.909.127	11,8	4.042.049	11,0	103,4
6.	Vienna osiguranje d.d.	60.742	0,2	121.082	0,4	231.234	0,6	191,0
7.	Sarajevo osiguranje d.d.	1.549.311	5,5	1.841.942	5,6	1.966.367	5,4	106,8
8.	Uniqa osiguranje d.d.	2.632.057	9,3	3.028.367	9,2	3.049.637	8,3	100,7
9.	Central osiguranje d.d.	1.706.254	6,0	1.811.530	5,5	2.865.253	7,8	158,2
10.	Triglav osiguranje d.d.			181.482	0,5	194.233	0,5	107,0
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		17.970.155	63,7	19.958.895	60,5	22.517.147	61,3	112,8
ŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Adriatic osiguranje d.d.	52.484	0,2	38.080	0,1	22.727	0,1	59,7
2.	Croatia osiguranje d.d.	62.302	0,2	56.384	0,2	54.558	0,1	96,8
3.	Vienna osiguranje d.d.	4.340.030	15,4	4.263.516	12,9	4.545.346	12,4	106,6
4.	Uniqa osiguranje d.d.	4.116.994	14,6	6.079.611	18,4	6.988.188	19,0	114,9
5.	Triglav osiguranje d.d.	1.678.908	5,9	2.606.983	7,9	2.590.370	7,1	99,4
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		10.250.718	36,3	13.044.573	39,5	14.201.189	38,7	108,9
UKUPNO PREMIJA		28.220.873	100,0	33.003.468	100,0	36.718.336	100,0	111,3

Izvor: Izveštaji filijala društava iz FBiH

U strukturi premije filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH, koja je obračunata u prvoj polovini 2022. godine na tržištu osiguranja Republike Srpske, neživotna osiguranja su učestvovala sa 61,3%, a životna osiguranja sa 38,7%. Premija neživotnih osiguranja koju su filijale društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH obračunale u Republici Srpskoj je povećana za 12,8%, a premija životnih osiguranja za 8,9%, u odnosu na isti period prethodne godine.

2.1.5. Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju

2.1.5.1. Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj

U narednoj tabeli daje se pregled premije obračunate putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske.

Tabela 13: Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske

R.B.	Subjekti na tržištu	30.06.2021.				30.06.2022.			
		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju	
		Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji
1.	DRUŠTVA ZA OSIGURANJE IZ RS	20.611.716	22,2%	4.181.226	4,5%	22.819.491	22,8%	5.519.880	5,5%
1.1.	Neživotna osiguranja	9.783.434	12,1%	4.111.337	5,1%	11.790.279	13,5%	5.464.373	6,2%
1.2.	Životna osiguranja	10.828.282	89,1%	69.889	0,6%	11.029.212	87,5%	55.507	0,4%
2.	FILIJALE DRUŠTAVA IZ FBiH	12.189.722	36,9%	501.922	1,5%	14.679.551	40,0%	914.142	2,5%
2.1.	Neživotna osiguranja	2.215.307	11,1%	496.271	2,5%	3.756.962	16,7%	911.412	4,0%
2.2.	Životna osiguranja	9.974.415	76,5%	5.651	0,0%	10.922.589	76,9%	2.730	0,0%
UKUPNO		32.801.438	26,0%	4.683.148	3,7%	37.499.042	27,4%	6.434.022	4,7%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Na tržištu osiguranja Republike Srpske, u periodu od 01.01. do 30.06.2022. godine, premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju je iznosila 43.933.064 KM ili 32,1% ukupno obračunate premije i veća je za 6.448.478 KM ili 17,2%, u odnosu na isti period prethodne godine.

Putem zastupnika u osiguranju obračunata je premija u iznosu od 37.499.042 KM, odnosno 27,4% ukupne premije, dok je putem brokera u osiguranju obračunato 6.434.022 KM ili 4,7% ukupne premije.

Premija neživotnih osiguranja, obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, iznosila je 21.923.026 KM ili 19,9% premije neživotnih osiguranja i veća je za 32,0%. Putem zastupnika i brokera u osiguranju, obračunato je 22.010.038 KM ili 82,1% premije životnih osiguranja, a što predstavlja povećanje obračunate premije životnih osiguranja putem ovih kanala prodaje za 5,4%.

U narednoj tabeli daje se pregled premije obračunate putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske, po vrstama osiguranja.

Tabela 14: Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske, po vrstama osiguranja

Vrste osiguranja	30.06.2021.				30.06.2022.			
	Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju	
	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji po vrstama osiguranje
Osiguranje nezgode	1.181.689	16,7%	1.498.141	21,2%	1.065.824	13,2%	2.015.321	25,1%
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1.149.917	11,6%	308.624	3,1%	1.457.923	12,9%	409.202	3,6%
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	382.699	7,8%	562.485	11,5%	540.542	9,8%	777.178	14,1%
Osiguranje ostalih šteta na imovini	362.111	6,6%	1.223.947	22,3%	592.318	9,1%	1.158.503	17,7%

Vrste osiguranja	30.06.2021.				30.06.2022.			
	Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju	
	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji po vrstama osiguranje
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	8.229.117	12,0%	56.336	0,1%	10.624.029	14,7%	399.702	0,6%
Ostalo	693.208	14,8%	958.075	20,5%	1.266.605	20,2%	1.615.879	25,8%
Ukupno neživotna osiguranja	11.998.741	11,9%	4.607.608	4,6%	15.547.241	14,1%	6.375.785	5,8%
Ukupno životna osiguranja	20.802.697	82,5%	75.540	0,3%	21.951.801	81,9%	58.237	0,2%
UKUPNO	32.801.438	26,0%	4.683.148	3,7%	37.499.042	27,4%	6.434.022	4,7%

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Najveće učešće obračunate premije putem zastupnika zabilježeno je u vrstama životnih osiguranja, a najveće učešće obračunate premije putem brokera u osiguranju u vrstama osiguranja nezgode i osiguranja ostalih šteta na imovini, u ukupno obračunatoj premiji ovih vrsta osiguranja.

Nominalno posmatrano, najveći iznos obračunate premije putem zastupnika zabilježen je u vrstama osiguranja od odgovornosti za motorna vozila i životnim osiguranjima, a putem brokera u osiguranju nezgode i osiguranju ostalih šteta na imovini.

Premija osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, učestvovala je sa 15,3% u ukupno obračunatoj premiji ove vrste osiguranja.

2.1.5.2. Premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju²

U narednoj tabeli daje se pregled premije društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, obračunate putem zastupnika i brokera u osiguranju, po vrstama osiguranja.

Tabela 15: Premija društava za osiguranje obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, po vrstama osiguranja

Vrste osiguranja	30.06.2021.				30.06.2022.			
	Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju	
	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja
Osiguranje nezgode	1.826.326	25,5%	1.489.485	20,8%	2.058.177	23,7%	2.016.148	23,2%
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1.151.969	14,2%	424.172	5,2%	1.465.026	15,8%	478.491	5,2%
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	586.028	13,6%	689.631	16,0%	627.679	13,6%	854.972	18,5%
Osiguranje ostalih šteta na imovini	378.016	5,1%	3.388.364	45,6%	542.086	5,6%	4.217.063	43,4%

² Premija koju su društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala putem zastupnika i brokera u osiguranju uključuje premiju osiguranja obračunatu na tržištu osiguranja Republike Srpske i FBiH

Vrste osiguranja	30.06.2021.				30.06.2022.			
	Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju	
	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja	Iznos (KM)	Učešće u obračunatoj premiji, po vrstama osiguranja
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	11.821.379	15,5%	109.718	0,1%	14.421.342	17,9%	113.234	0,1%
Ostalo	666.803	14,0%	1.129.128	23,8%	1.227.413	18,9%	2.034.868	31,4%
Ukupno neživotna osiguranja	16.430.521	15,2%	7.230.498	6,7%	20.341.723	17,1%	9.714.776	8,2%
Ukupno životna osiguranja	11.004.239	86,6%	69.889	0,5%	11.174.857	84,6%	55.507	0,4%
UKUPNO	27.434.760	22,8%	7.300.387	6,1%	31.516.580	23,8%	9.770.283	7,4%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Premija koju su društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala putem zastupnika i brokera u osiguranju, u periodu od 01.01. do 30.06.2022. godine, iznosila je 41.286.863 KM ili 31,2% ukupno obračunate premije. U odnosu na isti period prethodne godine, premija obračunata putem ovih kanala prodaje bila je veća za 6.551.716 KM ili 18,9%.

Društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj su, putem zastupnika u osiguranju, obračunala premiju u iznosu od 31.516.580 KM ili 23,8% ukupne premije, dok su putem brokera u osiguranju obračunala premiju u iznosu od 9.770.283 KM ili 7,4% ukupne premije.

Premija neživotnih osiguranja koju su društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala, putem zastupnika i brokera u osiguranju, iznosila je 30.056.499 KM (25,3% od ukupno obračunate premije neživotnih osiguranja) i veća je za 27,0%. Putem zastupnika i brokera u osiguranju je obračunato 11.230.364 KM ili 85,0% premije životnih osiguranja, a što predstavlja povećanje obračunate premije životnih osiguranja putem ovih kanala prodaje za 1,4%.

Najveće učešće obračunate premije putem zastupnika zabilježeno je u vrstama životnih osiguranja te osiguranju od nezgode, a najveće učešće obračunate premije putem brokera u osiguranju, zabilježeno je u vrstama osiguranja ostalih šteta na imovini i osiguranju od nezgode, u ukupno obračunatoj premiji ovih vrsta osiguranja.

Nominalno posmatrano, najveći iznos obračunate premije putem zastupnika zabilježen je u vrstama osiguranja od odgovornosti za motorna vozila i životnim osiguranjima, a putem brokera u osiguranju nezgode i osiguranju ostalih šteta na imovini.

Premija osiguranja od odgovornosti za motorna vozila obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, učestvovala je sa 18,0% u ukupno obračunatoj premiji ove vrste osiguranja.

2.2. Bilansna struktura

Na osnovu dostavljenih finansijskih izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, za period 01.01. do 30.06.2022. godine, u ovom poglavlju se daje uporedni prikaz i analiza osnovnih bilansnih pozicija.

2.2.1. Bilans stanja

Vrijednost poslovne aktive i pasive društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, iznosila je 602.170.215 KM i, u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine, bila je veća za 6,9%.

Skraćena šema aktive zbirnog bilansa stanja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj data je u sljedećoj tabeli.

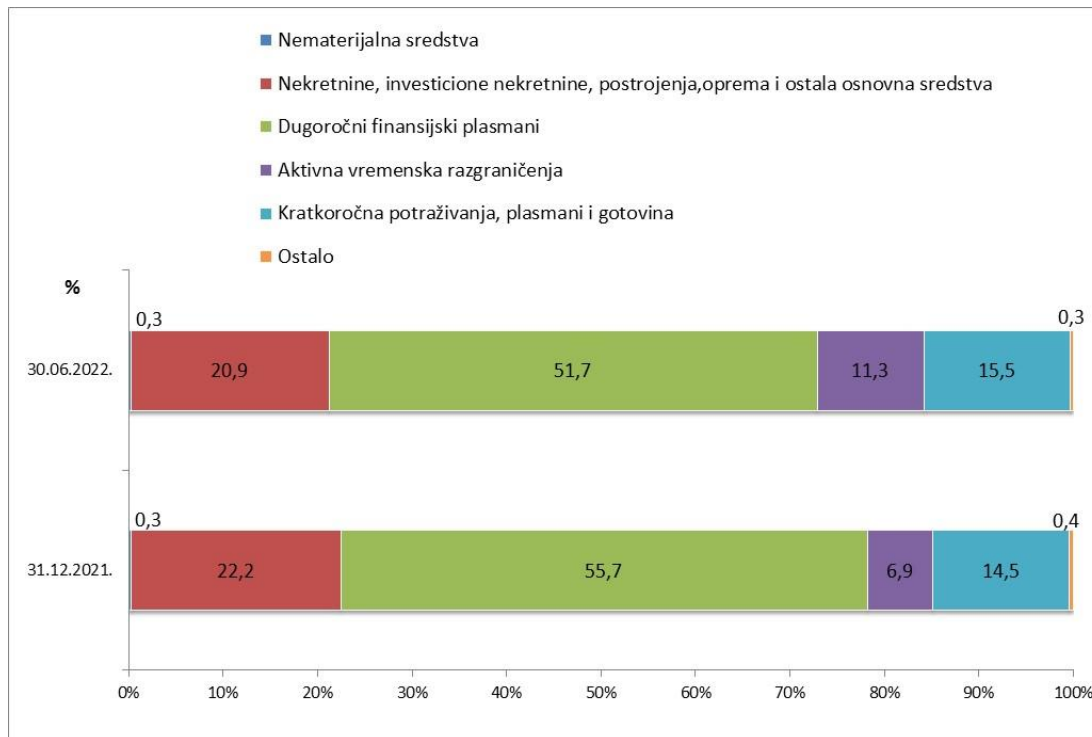
Tabela 16: Aktiva- ukupno za sva društva za osiguranje iz RS

A K T I V A	31.12.2021. godina		30.06.2022. godina		Indeks 2022/21
	Iznos (KM)	Udio	Iznos (KM)	Udio	
A. STALNA IMOVINA (I+II+III+IV)	440.920.866	78,2%	438.816.441	72,9%	99,5
I - Nematerijalna sredstva	1.595.916	0,3%	1.540.845	0,3%	96,5
II - Nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja, oprema i ostala osnovna sredstva (1+2+3)	125.362.107	22,2%	126.044.244	20,9%	100,5
1. Zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema	42.495.125	7,5%	41.932.574	7,0%	98,7
2. Investicione nekretnine	73.930.309	13,1%	76.653.190	12,7%	103,7
3. Ostala osnovna sredstva	8.936.673	1,6%	7.458.480	1,2%	83,5
III - Dugoročni finansijski plasmani (1+2)	313.962.843	55,7%	311.231.352	51,7%	99,1
1. Učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica	5.204.485	0,9%	5.346.143	0,9%	102,7
2. Dugoročni finansijski plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima, dugoročni finansijski plasmani u zemlji i inostranstvu, finansijska sredstva koja se drže do roka dospijanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i ostali dugoročni finansijski plasmani	308.758.358	54,8%	305.885.209	50,8%	99,1
IV - Odložena poreska sredstva					
B. TEKUĆA IMOVINA (I+II+III+IV)	122.629.626	21,8%	163.353.774	27,1%	133,2
I - Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	1.809.895	0,3%	1.647.449	0,3%	91,0
II - Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	81.725.216	14,5%	93.358.196	15,5%	114,2
1. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	13.729.315	2,4%	17.422.486	2,9%	126,9
2. Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja	9.092.358	1,6%	8.112.953	1,3%	89,2
3. Kratkoročni finansijski plasmani	32.459.447	5,8%	39.339.346	6,5%	121,2
4. Gotovina	26.444.096	4,7%	28.483.411	4,7%	107,7
III - Aktivna vremenska razgraničenja	38.814.661	6,9%	68.096.093	11,3%	175,4
IV - Odložena poreska sredstva	279.854	0,0%	252.036	0,0%	90,1
POSLOVNA AKTIVA (A+B)	563.550.492	100,0%	602.170.215	100,0%	106,9
VANBILANSNA AKTIVA	11.841.195		14.388.375		121,5
UKUPNA AKTIVA	575.391.687		616.558.590		107,2

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz RS

U narednom grafičkom prikazu predstavljena je struktura poslovne aktive.

Grafikon 4: Struktura poslovne aktive društava za osiguranje iz RS

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz RS

U strukturi poslovne aktive, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, stalna imovina je učestvovala sa 72,9%, a tekuća imovina sa 27,1%.

U odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine stalna imovina se smanjila (0,5%), u okviru koje su smanjeni iznosi na pozicijama nematerijalna sredstva za 3,5% i dugoročni finansijski plasmani za 0,9%. Smanjenje na poziciji nematerijalna sredstva nema materijalnu značajnost, jer ova pozicija učestvuje u poslovnoj aktivnosti tek 0,3%. U okviru dugoročnih finansijskih plasmana smanjen je iznos na stavki dugoročni finansijski plasmani u zemlji za 15,0% (oročeni depoziti), dok se povećalo učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica za 2,7% (ulaganje u ostala pravna lica). Na rast iznosa iskazanog na poziciji nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja, oprema i ostala osnovna sredstva uticalo je povećanje iznosa na stavki investicione nekretnine, koje je nominalno značajnije bilo kod dva društva za osiguranje. Smanjenje je zabilježeno na stavkama zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema i ostala osnovna sredstva (investicione nekretnine u pripremi), i u vezi je sa povećanjem iznosa iskazanog u okviru investicionih nekretnina.

Tekuća imovina se povećala za 33,2%, u okviru koje je zabilježeno povećanje iznosa na pozicijama kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina (14,2%) i aktivna vremenska razgraničenja (75,4%). U okviru pozicije kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina zabilježeno je povećanje na stavkama potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci (potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja), zatim povećanje kratkoročnih finansijskih plasmana (oročeni depoziti), te gotovine. Smanjenje je zabilježeno na stavki potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja (akontativno isplaćena dobit akcionarima). Na poziciji aktivna vremenska razgraničenja zabilježeno je povećanje i to značajnije kod jednog društva za osiguranje zbog povećanja iznosa rezervisanih šteta koje padaju na teret reosiguravača. U okviru tekuće imovine smanjenje je zabilježeno na pozicijama zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji (9,0%) i odložena poreska sredstva (9,9%). Učešće ovih pozicija u tekućoj imovini je tek 0,4%, pa njihovo smanjenje nije materijalno značajno.

Vanbilansna aktiva, odnosno pasiva, je povećana za 21,5%, značajnije kod jednog društva za osiguranje, a odnosi se na dio dugoročnog revolving zajma, evidentiran u vanbilansnoj evidenciji. Dio iznosa iskazanog u okviru vanbilansne aktive odnosi se na državnu imovinu (građevinske objekte koje koristi društvo za osiguranje Wiener osiguranje a.d) i na potraživanja od pravnih lica koja su u stečaju i koji se nije mijenjao nakon početnog evidentiranja.

Skrraćena šema pasive zbirnog bilansa stanja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj data je u sljedećoj tabeli.

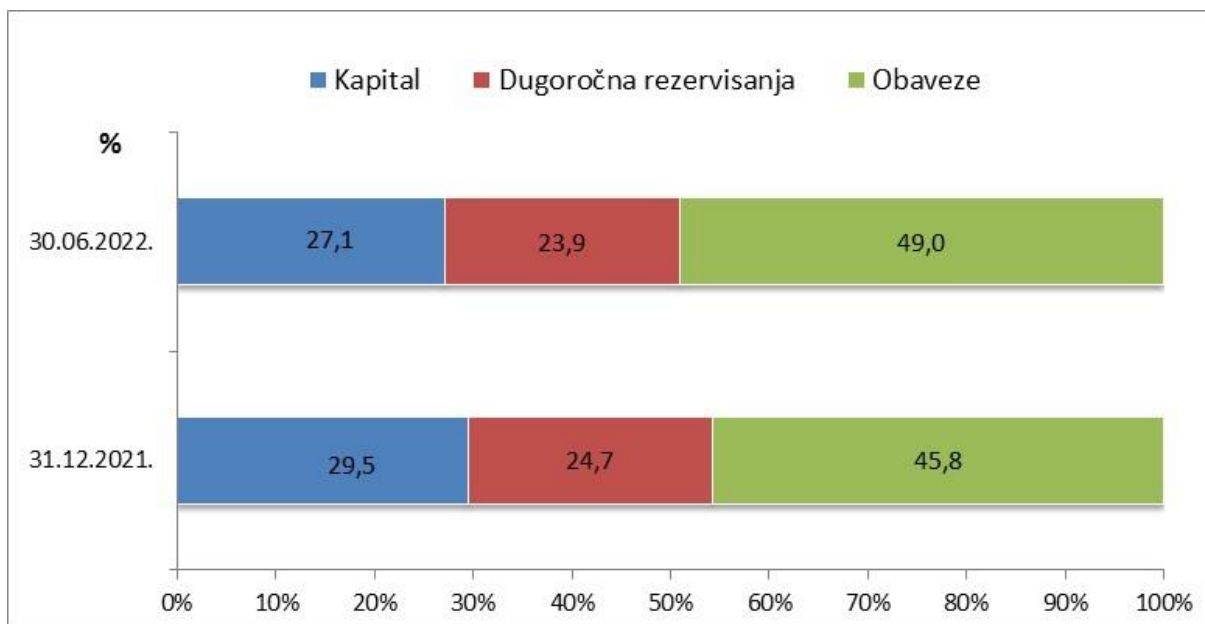
Tabela 17: Pasiva - ukupno za sva društva za osiguranje

PASIVA	31.12.2021. godina		30.06.2022. godina		Indeks 2022/21
	Iznos (KM)	Udio	Iznos (KM)	Udio	
A. KAPITAL	166.416.922	29,5%	163.104.715	27,1%	98,0
1. Osnovni kapital	114.758.191	20,4%	128.090.891	21,3%	111,6
2. Emisiona premija	6.606.242	1,2%	3.745.488	0,6%	56,7
3. Emisioni gubitak	4.034.299	0,7%	8.067.383	1,3%	200,0
4. Rezerve iz dobitka	5.934.567	1,1%	5.817.322	1,0%	98,0
5. Revalorizacione rezerve	2.980.508	0,5%	2.974.284	0,5%	99,8
6. Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	6.544.245	1,2%	4.721.620	0,8%	72,1
7. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju	1.408.733	0,2%	2.777.236	0,5%	197,1
8. Neraspoređeni dobitak (9+10)	46.785.399	8,3%	40.230.700	6,7%	86,0
9. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	15.145.689	2,7%	25.950.028	4,3%	171,3
10. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	31.639.710	5,6%	14.280.672	2,4%	45,1
11. Gubitak do visine kapitala (12+13)	11.749.198	2,1%	11.630.971	1,9%	99,0
12. Gubitak ranijih godina	9.101.106	1,6%	11.157.025	1,9%	122,6
13. Gubitak tekuće godine	2.648.092	0,5%	473.946	0,1%	17,9
B. DUGOROČNA REZERVISANJA	139.299.664	24,7%	143.885.564	23,9%	103,3
V. OBAVEZE (1+2)	257.833.906	45,8%	295.179.936	49,0%	114,5
1. Dugoročne obaveze	10.308.548	1,8%	9.706.827	1,6%	94,2
2. Kratkoročne obaveze i PVR	247.525.358	43,9%	285.473.109	47,4%	115,3
2.1. Prenosna premija ŽO	7.168.958	1,3%	6.417.152	1,1%	89,5
2.2. Prenosna premija NŽO	128.810.365	22,9%	136.569.885	22,7%	106,0
2.3. Rezervisane štete ŽO	1.541.299	0,3%	1.264.798	0,2%	82,1
2.4. Rezervisane štete NŽO	77.226.885	13,7%	102.078.675	17,0%	132,2
2.5. Druga pasivna vremenska razgraničenja	5.835.264	1,0%	6.734.991	1,1%	115,4
2.6. Ostale kratkoročne obaveze	26.942.587	4,8%	32.407.608	5,4%	120,3
G. POSLOVNA PASIVA (A+B+V)	563.550.492	100,0%	602.170.215	100,0%	106,9
D. VANBILANSNA PASIVA	11.841.195		14.388.375		121,5
Đ. UKUPNA PASIVA	575.391.687		616.558.590		107,2

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz Republike Srpske

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura poslovne pasive.

Grafikon 5: Struktura poslovne pasive društava za osiguranje

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranja iz RS

U strukturi poslovne pasive, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, kapital je učestvovao sa 27,1%, dugoročna rezervisanja sa 23,9% i obaveze sa 49,0%, pri čemu su tehničke rezerve (prenosna premija i rezervisane štete) činile 83,5% ukupnih obaveza. U strukturi poslovne pasive, iznosi prenosne premije i rezervisanih šteta životnih i neživotnih osiguranja učestvovali su sa 40,9%, matematičke rezerve i rezervisanja za učešće u dobitku kod životnih osiguranja sa 23,7% i kapitala sa 27,1%, odnosno iznosi iskazani na ovim pozicijama učestvovali su ukupno sa 91,7% u poslovnoj pasivi, a njihov međusobni odnos bio je u skladu sa djelatnošću i strukturom portfelja društava za osiguranje.

Kapital je smanjen za 2,0%, u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine, u okviru kojeg su se smanjili iznosi na stavkama emisiona premija (43,3%), rezerve iz dobitka (2%), revalorizacione rezerve (0,2%), nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (27,9%), neraspoređeni dobitak (14,0%), te gubitak do visine kapitala (1,0%). Smanjenje neraspoređenog dobitka tekuće godine je vezano za manje ostvaren neto rezultat u ovom izvještajnom periodu, dok je smanjenje gubitka tekuće godine vezano za iskazani manji iznos gubitka kod dva društva za osiguranje u odnosu na prethodni izvještajni period. U okviru ove pozicije povećani su osnovni kapital (11,6%), emisioni gubitak (2 puta) i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (97,1%). Povećanje iznosa osnovnog kapitala proizilazi iz povećanja akcionarskog kapitala u svrhu ispunjavanja kapitalnih zahtjeva propisanih Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o društvima za osiguranje³. Promjene iznosa na stavkama nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju povezane su sa vrednovanjima koja proizilaze iz Međunarodnog računovodstvenog standarda 39 - Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje.

Na poziciji dugoročna rezervisanja zabilježen je porast od 3,3%, u okviru koje je povećan iznos matematičke rezerve za 3,4% i rezerve za učešće u dobitku životnih osiguranja za 1,0%. Iznos matematičke rezerve i rezervisanja za učešće u dobitku životnih osiguranja činili su 99,1% iskazanog iznosa dugoročnih rezervisanja. Povećanje iznosa matematičke rezerve i rezervisanja za učešće u dobitku životnih osiguranja rezultat je sazrijevanja portfelja i rasta obračunate premije životnih osiguranja.

³ Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/19

Ukupne obaveze povećane su za 14,5%, u okviru kojih su povećane kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja. Iznosi prenosne premije i rezervisanih šteta životnih i neživotnih osiguranja učestvovali su za 86,3%, a obaveza po osnovu šteta i ugovorenih iznosa sa 0,3% u ukupnom iznosu kratkoročnih obaveza i pasivnih vremenskih razgraničenja. Povećanje iznosa iskazanog u okviru drugih pasivnih vremenskih razgraničenja povezano je sa promjenama iznosa rezervisanja za udjele u štetama po osnovu reosiguranja kod jednog društva za osiguranja, te drugih pasivnih razgraničenja kod pojedinačnih društava za osiguranje. Na povećanje ostalih kratkoročnih obaveza uticalo je povećanje obaveza po osnovu dividende kod dva društva za osiguranje. Na smanjenje iznosa dugoročnih obaveza je uticalo smanjenje iznosa evidentiranog na stavkama obaveza po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti kod jednog društva za osiguranje, te dugoročnih obaveza po osnovu finansijskog lizinga jednog društva za osiguranja.

2.2.2. Bilans uspjeha

Skraćena šema zbirnog bilansa uspjeha društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, za prvo polugodište 2021. i 2022. godine, data je u sljedećoj tabeli.

Tabela 18: Bilans uspjeha - ukupno za sva društva za osiguranje iz RS

POZICIJA	30.06.2021.	Udio	30.06.2022.	Udio	Indeks 2022/21
	Iznos (KM)		Iznos (KM)		
A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
I - Poslovni prihodi (1+2+3+4+5+6)	128.379.526	94,3%	141.137.835	94,4%	109,9
1. Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	13.965.361		14.838.453		106,3
2. Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	102.763.695		113.338.792		110,3
3. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	3.432.710		4.551.571		132,6
4. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	2.059.916		1.729.003		83,9
5. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	248.545		356.438		143,4
6. Drugi poslovni prihodi	5.909.299		6.323.578		107,0
II - Poslovni rashodi (1+2)	113.533.901	96,6%	130.719.792	96,6%	115,1
1. Funkcionalni rashodi (1.1.+1.2.+1.3.)	65.487.746		77.481.890		118,3
1.1. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	8.509.156		7.164.160		84,2
1.2. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	6.290.698		8.953.298		142,3
1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	50.687.892		61.364.432		121,1
2. Troškovi sprovođenja osiguranja	48.046.155		53.237.902		110,8
III - Poslovni dobitak/gubitak (I-II)	14.845.625		10.418.043		70,2
B. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
I - Finansijski prihodi	5.639.317	4,1%	5.823.557	3,9%	103,3
II - Finansijski rashodi	561.880	0,5%	746.089	0,6%	132,8
III - Finansijski dobitak/gubitak (I-II)	5.077.437		5.077.468		100,0
AB - Dobitak/gubitak redovne aktivnosti (AIII+BIII)	19.923.062		15.495.511		77,8
V. OSTALI PRIHODI I RASHODI					
I - Ostali prihodi	1.926.350	1,4%	2.305.873	1,5%	119,7
II - Ostali rashodi	2.738.139	2,3%	2.437.634	1,8%	89,0
III - Dobitak/gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (I-II)	-811.789		-131.761		16,2
G. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
I - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	142.583	0,1%	151.881	0,1%	106,5
II - Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	184.978	0,2%	359.749	0,3%	194,5

P O Z I C I J A	30.06.2021.	Udio	30.06.2022.	Udio	Indeks 2022/21
	Iznos (KM)		Iznos (KM)		
III - Dobitak/gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (I-II)	-42.395		-207.868		490,3
D. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	7.381	0,0%	64.223	0,0%	870,1
D I- RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	349.391	0,3%	424.431	0,3%	121,5
Đ. DOBITAK /GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AB+VIII+ GIII+D-D1)	18.726.868		14.795.674		79,0
E. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT - Poreski rashodi perioda	1.292.991		993.370		76,8
Ž. NETO DOBITAK /NETO GUBITAK PERIODA (Đ-E)=(Ž 1-Ž 2)	17.433.877		13.802.304		79,2
1. Neto dobitak tekuće godine	18.106.205		14.280.672		78,9
2. Neto gubitak tekuće godine	672.328		478.368		71,2
Z. OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU					
I - Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	46.625	0,0%	19.110	0,0%	41,0
II - Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	181.361	0,2%	620.822	0,5%	342,3
III - Porez na dobitak koji se odnosi na ostale dobitke i gubitke	16.617	0,0%	42.471	0,0%	255,6
I. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Ž+ZI-ZII±ZIII)	17.315.758		13.243.063		76,5
J. UKUPNI PRIHODI I DOBICI	136.158.399	100,0%	149.502.479	100,0%	109,8
K. UKUPNI RASHODI I GUBICI	117.549.650	100,0%	135.266.046	100,0%	115,1
L.UKUPAN BRUTO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU	18.608.749		14.236.433		76,5
Lj. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	1.292.991		993.370		76,8
M. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU	17.315.758		13.243.063		76,5

Izvori: finansijski izvještaji društava za osiguranje iz RS

Ukupni prihodi, uključujući i dobitke utvrđene direktno u kapitalu, u prvoj polovini 2022. godine, iznosili su 149.502.479 KM i bili su veći, u odnosu na isti period 2021. godine, za 9,8%.

Poslovni prihodi činili su 94,4% ukupnih prihoda, iznosili su 141.137.835 KM i bili su veći za 9,9%. Na povećanje iznosa prihoda od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih i neživotnih osiguranja uticaj je imalo povećanje premije. Realizacija ugovora o osiguranju, pokrivenih reosiguranjem, uticalo je na povećanje prihoda po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl, povećali su se za 43,4%, međutim nominalno nisu bili značajni sa stanovišta uticaja na ostvareni poslovni rezultat. Na povećanje drugih poslovnih prihoda značajnije je uticalo povećanje prihoda od provizija na osnovu ugovora o reosiguranju kod jednog društva za osiguranje. Smanjenje prihoda od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja (16,1%) proizilazi iz uticaja promjena iznosa obračunatih rezervi za štete u odnosu na prethodni period.

Finansijski prihodi su učestvovali sa 3,9% u ukupnim prihodima i bili su veći za 3,3%, a odnose se na povećanje prihoda od kamata. Ostali prihodi su se povećali za 19,7%, usljed povećanja iznosa naplaćenih otpisanih potraživanja u posmatranom periodu u odnosu na isti period prethodne godine. Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine su se povećali za 6,5%, dok su se prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina povećali za 8,7 puta, zbog niskog učešća u ukupnim prihodima njihov uticaj na ukupan rezultat nije imao materijalnu značajnost. Dobici utvrđeni direktno u kapitalu su se smanjili (59,0%), u iznosu koji nije nominalno značajan.

Ukupni rashodi, uključujući i gubitke utvrđene direktno u kapitalu, iznosili su 135.266.046 KM i bili su veći za 15,1%.

Poslovni rashodi činili su 96,6% ukupnih rashoda, iznosili su 130.719.792 KM i bili su veći za 15,1%. U strukturi poslovnih rashoda, funkcionalni rashodi su učestvovali sa 59,3% i veći su za 18,3%. U okviru funkcionalnih rashoda povećale su se naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja (42,3%) zbog uticaja rasta iznosa naknada šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama životnih osiguranja, te naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja (21,1%). Troškovi sprovođenja osiguranja učestvovali su sa 40,7% u poslovnim rashodima i povećani su za 10,8%, a čine ih troškovi amortizacije i rezervisanja (4,6%), troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi (65,8%) i troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (29,6%). Na povećanje troškova sprovođenja osiguranja uticalo je povećanje troškova proizvodnih usluga, reklame i propagande. Stopa rasta troškova sprovođenja osiguranja (10,8%) je bila neznatno veća u odnosu na rast premije osiguranja (9,8%), te stoga nije mogla imati značajniji uticaj na finansijski potencijal društava za ispunjavanje ugovora o osiguranju. U tom smislu treba istaći da je pored naprijed navedenog rasta troškova sprovođenja osiguranja, evidentiran i rast rashoda naknada po osnovu odštetnih zahtjeva, te da se oba ova rasta, pored ostalog, mogu povezati i sa inflatornim uticajem.

Finansijski rashodi učestvovali su u ukupnim rashodima sa 0,6%, ostali rashodi sa 1,8%, rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine sa 0,3%, rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina sa 0,3%. Zbog malog učešća u ukupnim rashodima, navedeni rashodi nisu imali materijalno značajan uticaj na ukupan neto rezultat perioda, bez obzira na njihovu relativnu promjenu. Gubici utvrđeni direktno u kapitalu učestvovali su sa 0,5% u ukupnim rashodima, a njihovo povećanje se odnosi na gubitke po osnovu promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju.

Poslovni dobitak iznosio je 10.418.043 KM i bio je manji za 29,8%, dok je dobitak iz redovne aktivnosti (kada se uključe finansijski prihodi i rashodi) iznosio 15.495.511 KM i bio je manji za 22,2%.

Neto rezultat perioda je dobitak u iznosu od 13.802.304 KM. Dvanaest društava za osiguranje je iskazalo neto dobitak u iznosu od 14.280.672 KM, dok su dva društva iskazala neto gubitak u iznosu od 478.368 KM. Ukupan neto rezultat u obračunskom periodu na nivou sektora, dobijen kao razlika ukupnih prihoda i dobitaka utvrđenih direktno u kapitalu, sa jedne strane, i ukupnih rashoda, gubitaka utvrđenih direktno u kapitalu i tekućeg i odloženog poreza na dobit, sa druge strane, bio je dobitak u iznosu od 13.243.063 KM.

2.3. Finansijski i tehnički pokazatelji

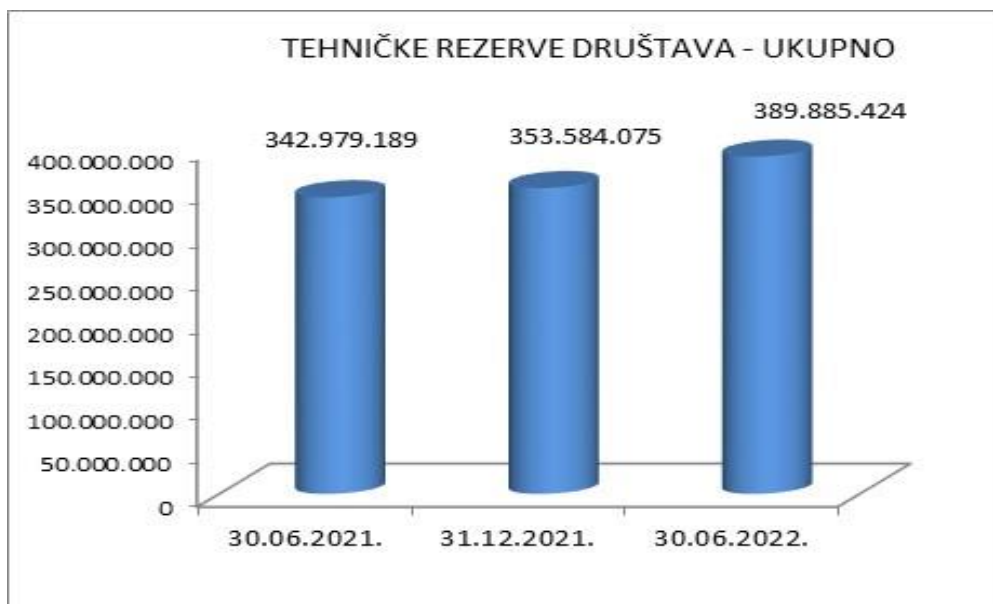
2.3.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive

2.3.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve

Aktuarski zasnovan obračun tehničkih rezervi je bitan preduslov za održavanje solventnosti društava za osiguranje, čime se doprinosi boljoj zaštiti interesa osiguranika i korisnika osiguranja, kao i jačanju povjerenja u djelatnost osiguranja. Pravila obračuna tehničkih rezervi propisana su podzakonskim aktima Agencije, a njihova adekvatna primjena predmet je kontrole, kako ovlašćenih aktuara, tako i Agencije kroz obavezne izvještaje koja društva za osiguranje dostavljaju periodično i kroz neposredne kontrole.

U narednom grafikonu ilustruje se pregled ukupno obračunatih tehničkih rezervi svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Grafikon 6: Ukupno obračunate tehničke rezerve svih društava za osiguranje iz RS

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, iznos ukupno obračunatih tehničkih rezervi svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj bio je veći za 10,3%, u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine.

Radi održavanja finansijske sposobnosti izvršavanja obaveza po osnovu isplate štete i naknada iz ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje je dužno da sredstva za pokriće tehničkih rezervi ulaže u propisane oblike sredstava, uz primjenu principa sigurnosti, profitabilnosti, te vodeći računa o disperziji ulaganja.

S obzirom da se primjenjuju različiti uslovi i ograničenja ulaganja kod životnih i neživotnih osiguranja, u nastavku se daje odvojena analiza ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

2.3.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Ukupno obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, iznosile su 239.565.086 KM i bile su veće za 15,9%, u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine.

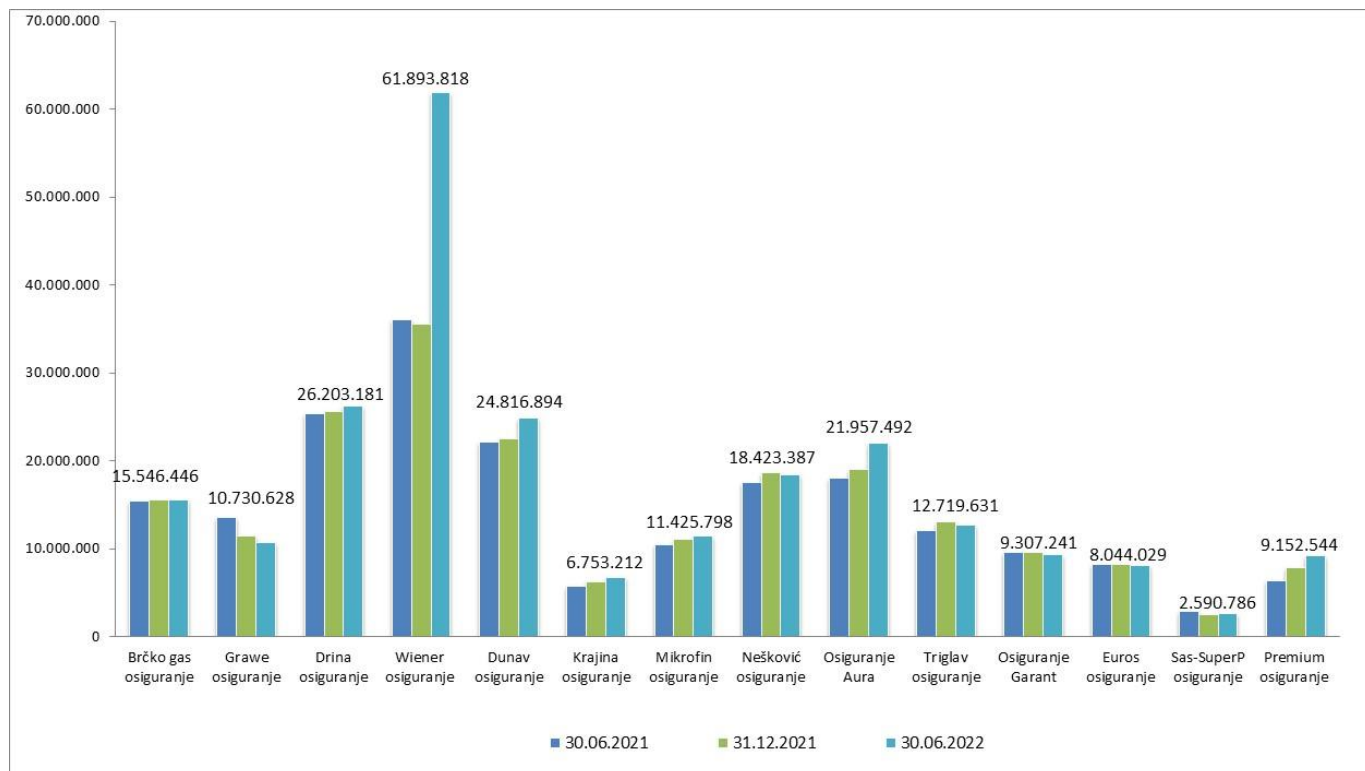
Grafikon 7: Ukupno obračunate tehničke rezerve društava za neživotna osiguranje

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

U narednom grafikonu prikazane su obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Grafikon 8: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima za osiguranje iz RS

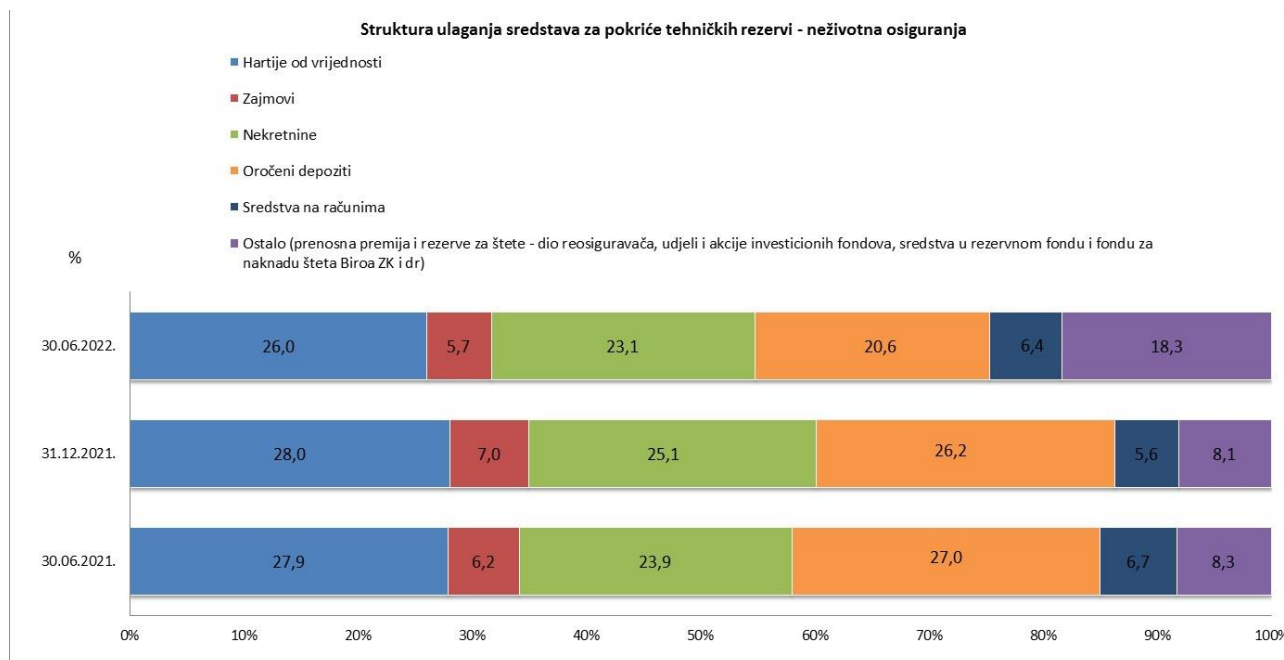

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Iz grafikona se vidi da je, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine, kod pet društava za osiguranje došlo do smanjenja iznosa obračunatih tehničkih rezervi, a što je uzrokovano smanjenjem iznosa obračunate prenosne premije i rezervi za štete.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.

Grafikon 9: Struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

U strukturi ukupnih ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, najznačajnije učešće imale su hartije od vrijednosti, oročeni depoziti i nekretnine sa ukupnim učešćem od 69,7%. U odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine povećale su se rezerve za štete koje padaju na teret reosiguravača.

Sa stanjem na dan 30.06.2022. godine jedno društvo za osiguranje je iskazalo nedostatak sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

Kod ostalih društava za osiguranje koja se bave neživotnim osiguranjima obezbijeđena je usklađenost sa propisanim zahtjevima pokrića tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.

2.3.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja

Ukupno obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, iznosile su 150.320.338 KM i bile su veće, u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine za 2,4%. Rast obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja je stabilan i u skladu je sa rastom i starosnom strukturom portfelja životnih osiguranja.

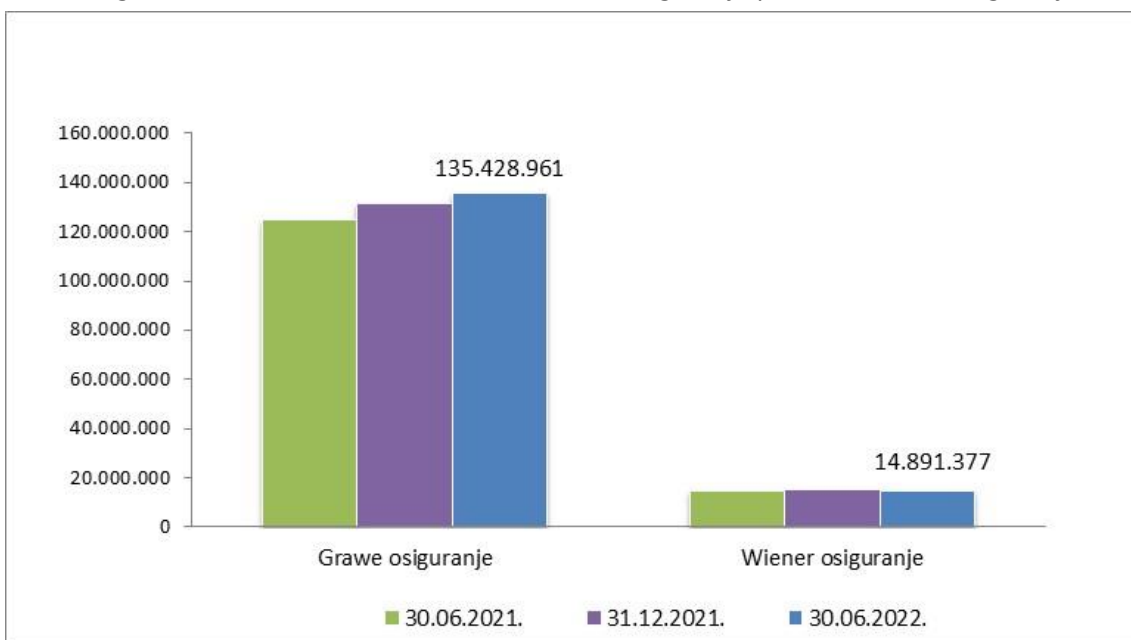
Grafikon 10: Ukupno obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

U narednom grafikonu prikazane su obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Grafikon 11: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja po društvima za osiguranje iz RS

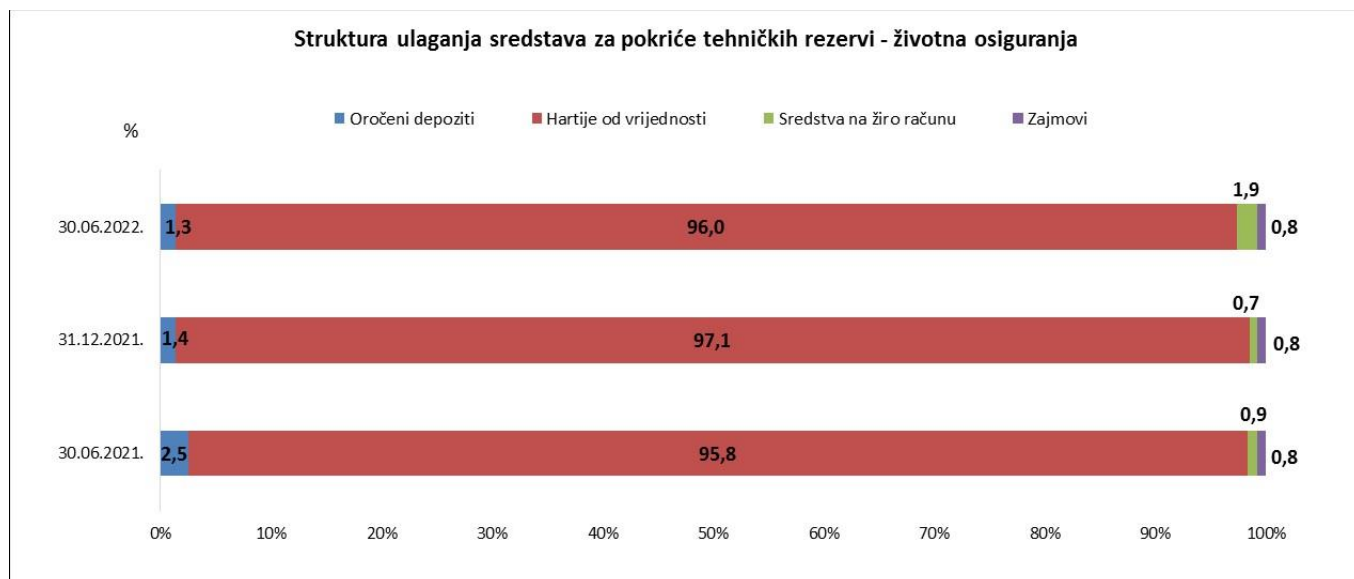

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Razlika u iznosu obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja između pojedinačnih društava za osiguranje je srazmjerna učešću ovih društava u ukupnoj premiji životnih osiguranja.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja.

Grafikon 12: Struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

U strukturi ukupnih ulaganja sredstava za pokriće obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja najznačajnije učešće imale su hartije od vrijednosti, prvenstveno obveznice čiji je emitent Republika Srpska.

Kod društava koja se bave životnim osiguranjima kontinuirano je obezbijedena kvantitativna i kvalitativna usklađenost sa propisanim zahtjevima pokrića tehničkih rezervi životnih osiguranja.

2.3.2. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranje

U nastavku se daju osnovni podaci u vezi sa rješavanjem i isplatom odšteta i drugih naknada po osnovu ugovora o osiguranju (u daljem tekstu: obaveze iz osiguranja).

U prvoj polovini 2022. godine, društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj su osiguranicima i korisnicima osiguranja isplatila 50.559.068 KM, ili 25,8% više u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 19: Iznos isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja

VRSTA OSIGURANJA	30.06.2020.	30.06.2021.	30.06.2022.
Osiguranje nezgode	3.095.120	3.899.005	3.517.838
Zdravstveno osiguranje	313.694	103.940	208.090
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	5.152.874	5.754.118	5.898.903
Osiguranje vozila koja se kreću po šinama		9.128	
Osiguranje plovila	2.432		
Osiguranje robe u prevozu	36.381	5.022	112
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	2.770.852	642.628	1.966.526
Osiguranje ostalih šteta na imovini	697.162	1.998.604	2.225.784
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	20.949.196	21.195.085	27.941.239
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	117.343	377.583	182.277
Osiguranje kredita	108.417	469.851	171.689
Osiguranje garancija			
Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	28.108	70.482	57.653
Osiguranje pomoći	3.716	2.822	1.887

VRSTA OSIGURANJA	30.06.2020.	30.06.2021.	30.06.2022.
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	33.275.295	34.528.269	42.172.000
Životno osiguranje	3.859.017	5.065.767	7.719.502
Rente	3.996	13.662	16.274
Dodatna osiguranja uz osiguranje života	480.276	590.112	651.292
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	4.343.289	5.669.541	8.387.068
UKUPNO	37.618.584	40.197.810	50.559.068

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Ukupno isplaćene obaveze po osnovu zaključenih ugovora neživotnih osiguranja iznosile su 42.172.000 KM i bile su veće za 22,1%. Korisnicima životnog osiguranja, u ovom izvještajnom periodu, isplaćeno je 8.387.068 KM, što predstavlja povećanje za 47,9%.

U narednoj tabeli prikazani su pokazatelji efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za životna i neživotna osiguranja, izračunati na osnovu zbirnih iznosa odnosnih pozicija iz izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 20: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja

Opis	30.06.2020.	30.06.2021.	30.06.2022.
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima	72,2%	72,4%	72,3%
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima	75,2%	78,2%	78,7%
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima	98,1%	98,0%	98,0%
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima	100,0%	100,0%	100,0%

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja predstavlja odnos broja ukupno riješenih i ukupno evidentiranih zahtjeva. Stopa isplate obaveza iz osiguranja predstavlja odnos broja ukupno isplaćenih i ukupno riješenih odštetnih zahtjeva. U posmatranom periodu nije bilo značajnijih promjena kod ovih pokazatelja.

U narednoj tabeli date su stope efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja u vrsti: osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 21: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja u vrsti: osiguranje od odgovornosti za motorna vozila na dan 30.06.2022. godine

R.B.	Društvo za osiguranje	Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja	Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja
1.	D.D. Brčko-gas osiguranje	64,5%	100,0%
2.	Grawe osiguranje A.D.	61,1%	100,0%
3.	Euros osiguranje A.D.	60,6%	96,3%
4.	Drina osiguranje A.D.	68,1%	100,0%
5.	Dunav osiguranje A.D.	73,8%	100,0%
6.	Wiener osiguranje A.D.	59,1%	97,0%
7.	Krajina osiguranje A.D.	42,6%	63,8%
8.	Mikrofin osiguranje A.D.	81,1%	100,0%
9.	Nešković osiguranje A.D.	63,2%	95,3%
10.	Osiguranje Aura A.D.	73,2%	98,7%

R.B.	Društvo za osiguranje	Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja	Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja
11.	Osiguranje Garant D.D.	69,3%	99,1%
12.	Premium osiguranje A.D.	77,1%	100,0%
13.	SAS-SuperP osiguranje A.D.	86,8%	100,0%
14.	Triglav osiguranje A.D.	67,4%	95,9%
UKUPNO:		68,3%	97,5%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Potrebno je napomenuti da stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja, zavisi i od objektivnih faktora na koje društvo za osiguranje nije u mogućnosti da utiče (npr. starosti portfelja društva za osiguranje, načina evidentiranja odštetnih zahtjeva, broja odštetnih zahtjeva u sudskom sporu i zahtjeva sa nepotpunom dokumentacijom i sl), te da bi bila mjerodavan pokazatelj potrebno je posmatrati zajedno sa ostalim pokazateljima.

2.3.3. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Racio šteta predstavlja odnos mjerodavnih šteta i mjerodavne premije, dok racio troškova predstavlja učešće troškova sprovođenja osiguranja u obračunatoj premiji. Kombinovani racio pokazuje rezultat obavljanja poslova osiguranja prije uključivanja rezultata od ulaganja, a računa se kao zbir racia troškova i racia šteta.

U narednom tabelarnom pregledu prikazani su racio šteta, racio troškova i kombinovani racio za neživotna osiguranja, izračunati na osnovu zbirnih iznosa naprijed navedenih pozicija iz izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 22: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio neživotnih osiguranja

O P I S	30.06.2021.	30.06.2022.
Racio šteta (%)	34,0	61,2
Racio troškova (%)	38,5	41,0
Kombinovani racio (%)	72,5	102,2

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Ukoliko je kombinovani racio manji od 100, razlika između 100 i kombinovanog racia predstavlja pozitivan rezultat iz poslova osiguranja, a ukoliko je kombinovani racio veći od 100, ta razlika predstavlja negativan rezultat iz poslova osiguranja.

Sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, zbog povećanja racia šteta kombinovani racio je neznatno veći od 100. Povećanje racia šteta je vezano za povećanja iznosa rezervi za štete koje padaju na teret reosiguravača. Kako je za ove štete obezbijeđeno reosiguravajuće pokriće, ne očekuje se negativan efekat na profitabilnost, kako sektora, tako ni pojedinačnih društava za osiguranje, jer ako se u obračun uključi reosiguravajuće pokriće, racio šteta bi iznosio 40,4%, te bi u tom slučaju kombinovani racio iznosio 81,4%.

Rast troškova sprovođenja osiguranja (10,8%), iako neznatno veći u odnosu na rast premije osiguranja (9,8%), uticao je na porast racia troškova. Treba istaći da je racio troškova, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, bio na nižem nivou, u odnosu na vrijednost ovog pokazatelja sa stanjem na dan 30.06.2020. godine, iako je u tekućem izvještajnom periodu infalatorni uticaj bio izraženiji.

2.3.4. Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava

U narednom tabelarnom pregledu prikazana je rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitih sredstava, izračunata na osnovu zbirnih iznosa pozicija iz izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 23: Pokazatelji rentabilnosti

Period	30.06.2021.	30.06.2022.
Povrat na uloženu imovinu (ROA) (%)	3,1	2,3
Povrat na uloženi vlastiti kapital (ROE) (%)	10,9	8,4

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Pokazatelj rentabilnosti imovine (ROA) računa se kao odnos neto rezultata perioda i prosječne aktive, a predstavlja mjeru prinosa na ukupnu aktivu. Pokazatelj rentabilnosti kapitala (ROE) predstavlja odnos između neto rezultata perioda i prosječnog kapitala, a pokazuje koliki je povrat na uloženi vlastiti kapital.

Vrijednosti navedenih pokazatelja, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, ukazuju da su i rentabilnost imovine i rentabilnost kapitala smanjena u odnosu na isti dan prethodne godine, a što je rezultat smanjenja kapitala i neto rezultata perioda, što je detaljnije obrađeno u poglavlju 2.2. Bilansna struktura.

2.3.5. Ostali pokazatelji poslovanja

U narednom tabelarnom pregledu prikazani su ostali pokazatelji poslovanja, izračunati na osnovu zbirnih iznosa pozicija iz izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 24: Ostali pokazatelji poslovanja društava za osiguranje

Period	30.06.2021.	30.06.2022.
Premija po zaposlenom (u KM)	75.943	85.566
Ukupan prihod po zaposlenom (u KM)	85.767	96.628
Dobit po zaposlenom (u KM)	10.985	8.922
Dobit/Ukupan prihod (%)	12,8	9,2
Racio solventnosti (%)	147,5	140,1
Opšta likvidnost (%)	3,6	5,0

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, premija po zaposlenom i ukupan prihod po zaposlenom su bili veći, u odnosu isti period prethodne godine, što proizilazi iz većeg iznosa obračunate premije i ukupnih prihoda. Dobit po zaposlenom je manja zbog smanjenja neto rezultata, u odnosu na isti period prethodne godine. Iako je smanjen, racio solventnosti i dalje pokazuje da solventnosti nije bila ugrožena. Treba istaći da je koeficijent opšte likvidnosti značajno veći od 1, što odražava sposobnost izmirenja obaveza u rokovima dospijea.

3. DOBROVOLJNO PENZIJSKO OSIGURANJE

3.1. Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

Djelatnost dobrovoljnog penzijskog osiguranja, u izvještajnom periodu, obavljalo je jedno društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, a to je: Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka. Prema strukturi vlasništva, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka je bilo u većinskom stranom vlasništvu sa učešćem od 67% u ukupnom kapitalu („Triglav pokojninska družba“ d.d. Ljubljana 34%, „European Bank for Reconstruction and Development“ 16,5% te „Enterprise Expansion Fund“ 16,5%) i domaćem vlasništvu od 33% (Penzijski rezervni fond Republike Srpske a.d. Banja Luka).

U narednoj tabeli je prikazana skraćena šema bilansa stanja društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, sa stanjem na dan 31.12.2021. i 30.06.2022. godine.⁴

Tabela 25: Bilans stanja društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

POZICIJA	31.12.2021.	%	30.06.2022.	%	Indeks 2022/21
	Iznos (KM)		Iznos (KM)		
AKTIVA					
A. STALNA SREDSTVA	1.232.155	45,3	1.204.538	47,0	97,8
I - Nematerijalna sredstva	3.899	0,1	3.547	0,1	91,0
II - Nekretnine, postrojenja i oprema	65.397	2,4	60.632	2,4	92,7
III - Investicione nekretnine					
IV - Sredstva uzeta u zakup	54.659	2,0	32.159	1,3	58,8
V - Biološka sredstva					
VI - Dugoročni finansijski plasmani	1.108.200	40,8	1.108.200	43,2	100,0
VII - Ostala dugoročna sredstva i razgraničenja					
B. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA					
V. TEKUĆA SREDSTVA	1.488.375	54,7	1.361.027	53,0	91,4
I - Zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja					
II - Kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji	1.488.375	54,7	1.361.027	53,0	91,4
G. BILANSNA AKTIVA	2.720.530	100,0	2.565.565	100,0	94,3
D. VANBILANSNA AKTIVA					
PASIVA					
A. KAPITAL	2.618.069	96,3	2.480.404	96,7	94,7
I - Osnovni kapital	4.400.000	161,7	4.400.000	171,5	100,0
II - Otkupljene sopstvene akcije i upisani neplaćeni kapital					
III - Emisiona premija					
IV - Emisioni gubitak					
V - Rezerve					
VI - Revalorizacione rezerve					
VII - Pozitivni efekti vrednovanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	97.267	3,6	97.182	3,8	99,9
VIII - Negativni efekti vrednovanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat					
IX - Neraspoređena dobit					
X - Gubitak (1+2)	1.879.198	69,1	2.016.778	78,6	107,3

⁴ U ovom izvještajnom periodu su stupili na snagu novi pravilnici koji regulišu sadržinu i formu finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, te kontni okvir i sadržinu računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike. Stoga postoje određene razlike u strukturi bilansa stanja i bilansa uspjeha u ovom izvještaju, u odnosu na prethodne izvještajne periode.

POZICIJA	31.12.2021.	%	30.06.2022.	%	Indeks 2022/21
	Iznos (KM)		Iznos (KM)		
1. Gubitak ranijih godina	1.833.031	67,4	1.879.198	73,2	102,5
2. Gubitak tekuće godine	46.167	1,7	137.580	5,4	298,0
XI - Učešća bez prava kontrole					
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	55.501	2,0	842	0,0	1,5
I Dugoročna rezervisanja	842	0,0	842	0,0	100,0
II Dugoročne obaveze	54.659	2,0	0	0,0	0,0
III Razgraničeni prihodi i primljene donacije					
V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	10.808	0,4	10.808	0,4	100,0
G. KRATKOROČNE OBAVEZE I KRATKOROČNA REZERVISANJA	36.152	1,3	73.511	2,9	203,3
D. BILANSNA PASIVA	2.720.530	100,0	2.565.565	100,0	94,3
Đ. VANBILANSNA PASIVA					

Izvor: Finansijski izvještaji društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

Vrijednost poslovne aktive i pasive, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, iznosila je 2.565.565 KM, i u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine bila je manja za 154.965 KM ili za 5,7%, usljed ispravki i korekcija vrijednosti na određenim stavkama stalnih i tekućih sredstava shodno zahtjevima međunarodnih računovodstvenih standarda i standarda finansijskog izvještavanja.

U strukturi poslovne aktive stalna sredstva su učestvovala sa 47,0%, a tekuća sredstva sa 53,0%. Dugoročni finansijski plasmani učestvovali su sa 92,0% u strukturi stalnih sredstava, i u cjelokupnom iznosu su se odnosili na obveznice čiji je emitent Republika Srpska (1.108.200 KM). Nekretnine, postrojenja i oprema činili su 5,0% stalnih sredstava, sredstva uzeta u zakup 2,7%, a nematerijalna sredstva 0,3%. Strukturu tekućih sredstava čine kratkoročni finansijski plasmani (91,0%), kratkoročna potraživanja (3,6%), gotovina (2,3%) i kratkoročna razgraničenja (3,1%). Kratkoročni finansijski plasmani, kao materijalno najznačajnija stavka tekućih sredstava, sastojali su se od udjela u otvorenim investicionim fondovima 71,7% (u iznosu 888.503 KM) i oročenih depozita kod banaka 28,3% (350.000 KM).

U poslovnoj pasivi, kapital je učestvovao sa 96,7%, obaveze sa 3,3% i dugoročna rezervisanja u iznosu od 842 KM. Kapital je iznosio 2.480.404 KM i odgovarao je iznosu akcionarskog kapitala (4.400.000 KM) umanjenog za iznos akumuliranog gubitka do visine kapitala prethodnih i tekuće godine (2.016.778 KM), te uvećanog za iznos pozitivnih efekata vrednovanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (97.182 KM). Iako su se kratkoročne obaveze povećale dva puta, njihovo povećanje, zbog niskog relativnog i nominalnog učešća, nije imalo značaj sa stanovišta povećanja zaduženosti. Kratkoročne obaveze su se odnosile na obaveze po finansijskom lizingu, obaveze za plate i naknade plata, te druge tekuće obaveze iz poslovanja.

U narednoj tabeli prikazana je skraćena šema bilansa uspjeha društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, za period 01.01. do 30.06.2021. i 01.01. do 30.06.2022. godine.

Tabela 26: Bilans uspjeha društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

POZICIJA	30.06.2021.	%	30.06.2022.	%	Indeks 2022/21
A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
I - Poslovni prihodi	186.596	76,0	282.567	92,9	151,4
II - Poslovni rashodi	278.791	97,4	317.900	72,0	114,0
B. POSLOVNI DOBITAK	0		0		0,0
V. POSLOVNI GUBITAK	92.195		35.333		38,3
G. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					0,0
I - Finansijski prihodi	21.836	8,9	21.491	7,1	98,4
II - Finansijski rashodi	14	0,0	927	0,2	6.621,4
D. DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI	0		0		0,0
Đ. GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI	70.373		14.769		21,0
E. OSTALI DOBICI I GUBICI					
I - Ostali prihodi i dobici	0	0,0	0	0,0	0,0
II - Ostali rashodi i gubici	0	0,0	0	0,0	0,0
Ž. DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA	0		0		0,0
Z. GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA	0		0		0,0
I- PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
I - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	36.950	15,1	0	0,0	0,0
II - Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	7.505	2,6	122.811	27,8	1.636,4
J. DOBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE	29.445		0		0,0
K. GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE	0		122.811		0,0
L. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA					
Lj. RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA					
M. DOBIT I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA					
1. Dobit prije oporezivanja	0		0		0,0
2. Gubitak prije oporezivanja	40.928		137.580		336,2
N. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	0		0		0,0
Nj. NETO DOBIT I NETO GUBITAK PERIODA					
I - Neto dobitak perioda					
II - Neto gubitak perioda	40.928		137.580		336,2
UKUPNI PRIHODI	245.382	100,0	304.058	100,0	123,9
UKUPNI RASHODI	286.310	100,0	441.638	100,0	154,3

Izvor: Finansijski izvještaji društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

Ukupni prihodi, u periodu 01.01. do 30.06.2022. godini, su iznosili 304.058 KM, a u okviru kojih su poslovni prihodi (prihodi od ulaznih naknada i naknada za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom) učestvovali sa 92,9% i finansijski prihodi (prihodi od kamata na obveznice, depozite i amortizacije diskonta) sa 7,1%.

Ukupni rashodi su iznosili 441.638 KM, a činili su ih poslovni rashodi (72,0%), rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (27,8%) i finansijski rashodi (927 KM). Poslovni rashodi su proistekli iz troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (57,1%), troškova proizvodnih usluga (16,7%), nematerijalnih troškova (13,0%), troškova amortizacije (9,2%), te ostalih troškova poslovanja (4,0%). Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine obuhvataju rashode od usklađivanja vrijednosti ulaganja u investicione fondove, a finansijski rashodi se odnose na rashode po osnovu kamata. Neto rezultat, u izvještajnom periodu, je gubitak u iznosu od 137.580 KM, i veći je tri puta u odnosu na isti period prošle godine.

3.2. Dobrovoljni penzijski fond

U okviru djelatnosti dobrovoljnog penzijskog osiguranja, organizovan je jedan dobrovoljni penzijski fond, a to je: Evropski dobrovoljni penzijski fond Banja Luka. Ovim fondom upravlja Društvo za upravljanje Evropskim

dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka. Fond je organizovan, kao otvoreni dobrovoljni penzijski fond, radi prikupljanja novčanih sredstava dobrovoljnom uplatom penzijskog doprinosa od strane obveznika uplate i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine.

Sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, ukupan broj aktivnih članova fonda bio je 35.445, što je za 2.124 člana ili 6,4% više u odnosu na 2021. godinu. Od ukupnog broja aktivnih članova, 99,7% je pristupilo dobrovoljnom penzijskom fondu putem penzijskih planova, pri čemu je putem penzijskih planova javnih preduzeća i javnih institucija pristupilo 95,2% ukupno aktivnih članova fonda.

U narednoj tabeli prikazana je skraćena šema bilansa stanja dobrovoljnog penzijskog fonda, sa stanjem na dan 31.12.2021. i 30.06.2022. godine.⁵

Tabela 27: Bilans stanja dobrovoljnog penzijskog fonda

POZICIJA	31.12.2021.	%	30.06.2022.	%
	Iznos (KM)		Iznos (KM)	
SREDSTVA				
I - Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.101.874	6,3	1.557.768	7,2
II - Ulaganja fonda	16.344.338	93,0	19.984.898	92,1
III - Potraživanja	11.743	0,1	0	0,0
IV - Odložena poreska sredstva				
V - Razgraničenja	113.258	0,6	165.554	0,7
VI - Ostala potraživanja i sredstva				
A. UKUPNO SREDSTVA	17.571.213	100,0	21.708.220	100,0
OBAVEZE				
I - Obaveze po osnovu poslovanja	104.139	68,9	0	0,0
II - Obaveze po osnovu troškova poslovanja	2.126	1,4	2.581	4,5
III - Obaveze prema društvu za upravljanje	42.206	27,9	47.669	83,7
IV - Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha				
V - Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti				
VI - Ostale obaveze	2.720	1,8	6.724	11,8
B. UKUPNO OBAVEZE	151.191	100,0	56.975	100,0
NETO IMOVINA				
I - Osnovni kapital	17.236.434		21.578.771	
II - Rezerve				
III - Revalorizacione rezerve	144.251		85.283	
IV - Rezerve iz dobiti				
V - Dobit	39.337		39.337	
VI - Gubitak	0		52.146	
V. UKUPNO NETO IMOVINA	17.420.022		21.651.245	
G. BROJ EMITOVANIH AKCIJA/UDJELA	1.662.364		2.078.295	
D. NETO IMOVINA PO AKCIJI/UDJELU	10,47906		10,41779	
Đ. VANBILANSNE EVIDENCIJE				

Izvor: Finansijski izvještaji dobrovoljnog penzijskog fonda

Sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, ukupna sredstva dobrovoljnog penzijskog fonda iznosila su 21.708.220 KM, i bila su veća za 23,5%, u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine. U strukturi ukupnih sredstava dobrovoljnog penzijskog fonda najznačajnije učešće su imala ulaganja fonda (92,1%) u hartije od vrijednosti (obveznice čiji su emitenti Republika Srpska, jedinice lokalne samouprave i akcionarska društva, te ulaganja u akcije i udjele u investicionim fondovima) i depozite. Učešće gotovine je 7,2%, dok se razgraničenja odnose na

⁵ U ovom izvještajnom periodu su stupili na snagu novi pravilnici koji regulišu sadržinu i formu finansijskih izvještaja za investicione fondove, te kontni okvir i sadržinu računa u kontnom okviru za investicione fondove. Stoga postoje određene razlike u strukturi bilansa stanja i bilansa uspjeha u ovom izvještaju, u odnosu na prethodne izvještajne periode.

obračunate pripadajuće kamate na obveznice i učestvuju sa 0,7% u ukupnim sredstvima. Sa druge strane, ukupne obaveze su iznosile 56.975 KM, u kojima su obaveze prema društvu za upravljanje učestvovala sa 83,7%, obaveze po osnovu članstva 11,8% i obaveze po osnovu troškova poslovanja sa 4,5%.

Neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda iznosila je 21.651.245 KM i veća je za 4.231.223 KM ili 24,3% u odnosu na 2021. godinu. Broj emitovanih udjela tj. broj upisanih obračunskih jedinica iznosio je 2.078.295, a neto vrijednost po udjelu 10,41779 KM⁶. Stopa prinosa na neto imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda u izvještajnom periodu iznosila je -1,18053%.

U narednoj tabeli prikazana je šema skraćenog bilansa uspjeha dobrovoljnog penzijskog fonda, za period 01.01 do 30.06.2021. i 01.01 do 30.06.2022.godine.

Tabela 28: Bilans uspjeha dobrovoljnog penzijskog fonda

POZICIJA	30.06.2021.	30.06.2022.
	Iznos (KM)	Iznos (KM)
A. REALIZOVANI PRIHODI I RASHODI		
I - Poslovni prihodi	115.147	211.714
II - Realizovani dobiti		
III - Poslovni rashodi	112.859	206.780
IV - Realizovani gubici		
V - Finansijski prihodi		
VI - Finansijski rashodi	7.044	17.615
B. REALIZOVANA DOBIT (GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA	-4.756	-12.681
V. NEREALIZOVANI DOBICI I GUBICI	80.482	-39.465
D. UKUPNA NEREALIZOVANA DOBIT (GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA	80.482	-39.465
Đ. UKUPNA DOBIT (GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA	75.726	-52.146
E. POREZ NA DOBIT		
Ž. UKUPNA DOBIT (GUBITAK) POSLIJE OPREZIVANJA	75.726	-52.146
Z. OSTALI UKUPNI REZULTAT		
I. POVEĆANJE (SMANJENJE) NETO IMOVINE - UKUPNI REZULTAT		
1. Povećanje neto imovine fonda	75.726	
2. Smanjenje neto imovine fonda		52.146

Izvor: Finansijski izvještaji dobrovoljnog penzijskog fonda

Poslovni prihodi su, u periodu od 01.01. do 30.06.2022. godine, iznosili 211.714 KM, i uvećani su za 96.567 KM u odnosu na isti period prethodne godine, a čiju strukturu čine prihodi od kamata (89,4%) i prihodi od amortizacije premije - diskonta (10,6%). S druge strane, došlo je i do povećanja poslovnih rashoda usljed povećanja naknada društvu za upravljanje, koje učestvuju sa 93,0% u strukturi pomenutih rashoda, naknade banci depozitaru sa 6,9%, a 0,1% se odnosi na ostale dozvoljene rashode fonda.

Realizovani gubitak je iznosio 12.681 KM i veći je tri puta u odnosu na isti obračunski period prethodne godine, a nerealizovani gubitak na hartijama od vrijednosti koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostali nerealizovani gubici su iznosili 39.465 KM, tako da je ukupno smanjenje neto imovine od poslovanja fonda iznosilo 52.146 KM.

⁶ Vrijednost obračunske jedinice fonda na dan vrednovanja utvrđuje se dijeljenjem vrijednosti neto imovine fonda sa ukupnim brojem obračunskih jedinica. Ukupan broj obračunskih jedinica fonda, na dan vrednovanja, izračunava se na način da se broj obračunskih jedinica od poslednjeg dana za koji je obračunata vrijednost obračunske jedinice fonda, uveća za broj obračunskih jedinica koji je dobijen evidentiranjem obračunskih jedinica na individualne račune članova fonda na osnovu zaprimljenih uplata, te umanjati za broj obračunskih jedinica koji je dobijen prestankom članstva na dan vrednovanja.